...МУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

42-дохи жэлээ гарана

...УРЯАД ҮНЭН

...Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй, Министрнүүдэй Советэй орган

...(10910) | 1965 оной октябриин 2, суббото | Сэн 2 мүнгэн

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕТЭЙ СЕССИ НЭЭГДЭЭ

МОСКВА, октябриин 1. (ТАСС). СССР-эй зургаадахи зарлалай Верховно Советэй зургаадахи сесси мүнөөдэр Кремль соо хүдэлмэреэ эхилбэ.

Союзай Советэй заседани үглөөнэй 10 часта Кремлиин театр соо нээгдээ. Национальностьнуудай Советэй заседани СССР-эй Верховно Советэй заседанинуудай зал соо болобо.

Палатануудай тус тустаа болоһон заседанинууд дээрэ иимэ зүблэхэ зүйл баталан абтаа гэбэл:

1. Промышленностиие хүтэлбэрилгын хэрэг һайжаруулха тухай.

2. СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указуудые баталха тухай.

Үглөөнэй 11 часта Кремлиин Ехэ ордон соо СССР-эй Верховно Советэй Союзай Советэй ба Национальностьнуудай Советэй хамтын заседани эхилээ.

Зүблэхэ зүйлэй түрүүшын асуудалаар СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо депутат К. Т. Мазуров элидхэл хэбэ.

...СС-эй ЭЭЛЖЭЭТЭ XXIII СЪЕЗДЫЕ ЗАРЛАХА ТУХАЙ

...1965 оной сентябриин 29-дэ КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй баталан абаһан тогтоол

...эй ээлжээтэ XXIII съездые 1966 оной мартын 29-дэ зар-

...зүблэхэ зүйлнүүдэй иимэ гурим баталха:

...эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл—элидхэлшэ ...гай Нэгэдэхи секретарь нүхэр Л. И. Брежнев.

...эй Центральна шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэл—...лгалтын комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Н. А. Муравьева.

...1970 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табан ...гшаа КПСС-эй XXIII съездындиективэнүүд—элидхэлшэ ...нистрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр А. Н. Косыгин.

...ин центральна органуудые һунгалга.

3. КПСС-эй XXIII съезддэ хабаадаха түлөөлэлгын иимэ нормо тогтоохо гэбэл: партиин 2,5 мянган гэшүүдһээ шиидхэхэ эрхэтэй нэгэ делегат, партиин гэшүүндэ 2,5 мянган кандидадуудһаа зүбшэхэ эрхэтэй нэгэ делегат.

4. КПСС-эй XXIII съезддэ ошохо делегадууд партиин Уставай ёһоор областной, хизаарай партийна конференцинүүд дээрэ, союзна республикануудай Компартинуудай съезднүүд дээрэ хаамал (нюуса) гуримаар дуугаа үгэлгын үндэһөөр һунгагдаха. Украинын, Белоруссиин, Узбекистанай, Казахстанай Компартинуудһаа КПСС-эй съездэ ошохо делегадууд областной партийна конференцинүүд дээрэ һунгагдаха.

Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой, дотоодын болон конвойно харуулай, хилэ сахидаг частьнуудай партийна организацинуудта байһан коммунистнууд КПСС-эй XXIII съездын делегадуудые бусад партийна организацинуудтай хамта областной, хизаарай партконференцинүүд гү, али союзна республикануудай Компартинуудай съезднүүд дээрэ һунгаха байна.

Хилын саана байһан Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой частьнуудай партийна организацинуудай коммунистнууд партиин XXIII съездын делегадуудые тус тус сэрэгэй соединенинүүдэй партийна конференцинүүд дээрэ һунгаха юм.

...РОМЫШЛЕННОСТИИЕ ХҮТЭЛБЭРИЛГЭ ҺАЙЖАРУУЛХА, ...ҮСЭБЛЭЛГЭ НАРИЖУУЛХА, ПРОМЫШЛЕННА ҮЙЛЭДБЭРИИЕ ...ОНОМИЧЕСКА ТАЛААРНЬ ҺАЙНААР УРМАШУУЛХА ТУХАЙ

...965 оной сентябриин 29-дэ КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй баталан абаһан тогтоол

...овэтскэй Коммунис парти СССР дотор комсомолой байгуулха гэһэн хараа шэглэлээ баталгаажуулгөөр бэелүүлэн, октябрьда болосон ЦК-гай Пленумэй һүүлээр оронойнгоо ...ниитын болон экономическа ажабайдалыхэ арга методүүдые, шэнжэ түхэлые ...талаар ехэ хүдэлмэри ябуулжа байна. ...ануудые байгуулгын ленинскэ эмхидхэлүүд һэргээгдэнхэй. Арадай ажахые хүлаар парти хадаа арадайнгаа аша туслаһан экономическа хуулинууд болон зоны туйлай ехэ арга боломжонуудые зүбшөн тулада манай общество доторхи экономическаануудай бодото удхые улам бүрнэ шэнжэлэн мэдэнэ. Хүдөө ажахын үйлэдбэриин тодорхой программа ЦК-гай мартын ...н зохёогдоод, бэелүүлэгдэжэ байнхай.

...шленностиин хүдэлмэриие саашадаа ...тэй асуудалнууд шухалын шухала ...табигдажа байна. Һайнаар эмхидхэгдүүгэнхэй промышленность хадаа мүнхэс экономикын үндэһэ һуури, ороной ...н байлгын үндэһэ һуури мүн. Манай ...кын амжалтатайгаар ургалта, совет ...ниглэн байдал һайжаруулга, Советскэ ...но хүсэ шадалые саашадань бэхи...мышленностиин хүгжэлтын хэмжээнһээ, ...эриин дүнгүүдһээ дулдыдаха байна.

...ность хэлбэришэгүйгөөр ургажа, нари...а байна. Долоон жэлэй турша соо про...лэбэриин ниитэ хэмжээн түсэбэй ёһоор ...болохо байһан аад, 84 процент ша..., электроэнерги гаргалга, нефть, газ, ..., шэрэм болон булад хайлуулга нилээд

...продукци, машинануудаа, түхеэрэлгэнүүд, ...лон арадай хэрэглэлэй эд бараануу...нилээд ехээр ургаа. Долоон жэл соо 5,5 ...промышленна предприятинуудаа барим...гдаа оруулагдаа. Промышленностьда ...фонднууд хоёр дахин шахуу ехэ бо...

...рилтэнүүдые хараадаа абалсан, про...лэбэриин байгуулалта эрид хубилха ...троэнергетикын, машина байгуулгын ...промышленностиин хубинь, тайлба...бүхы арадай ажахын техническэ дэбдаг һалбаринуудай хубинь долоон жэл ...ээ 35 процент хүрэтэр ургаха байна.

...болон алба хаагшадай салин хүл...хэ, колхозниигуудые пенсеэр хангаха, ...эй эд бараагаар хүн зониие һай...болохо, гэр байрын барилга саашадаа ...ар хэдэ хэдэн хэмжээнүүд бэелүүлэг...

...нуудхадаа хүдэлмэришэд, инженер...болон эрдэмтэдэй зохёон байгуулхы ...айнь, партийна, советскэ, профсоюзна ...ой организацинуудай эмхидхэлэй ба ...ехэ хүдэлмэриин аша үрэ мүн.

...стиин хүгжэлтын хэмжээ болон темп ...радай ажахын бүхы һалбаринуудта ...лтые хурдадхаха, арадай энхэ тэниг...саашадаа бүри һайжаруулха талаар ...урда табигдаһан шухала зорилго...мышленностиин нөөсэнүүдые хүсэдөөр ...да, национальна олзо доходой ургал...да бүхы арга боломжонуудаа эл...итэ табина. Эдэнэй гол шухала зүйл...эдэ, эдэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ ...аг үрые дээшэлүүлгэ, ажалай бүтээ...нитальна һомололгонууд болон үй...ннуудай ашаг үгэлгын ехэ бололго, ...алта хэхэ ябадал, хэмһээ хэтэрэн...адхалга, ашаг үрэгүй гаргашануудые ...ажалшадай зохёон байгуулхы үүсхэл ...гжөөлгэ мүн.

...үсэблэн хүтэлбэрилгэ, нарижуулга, ...лгын научна хэмжээнэй ургалта ехэ ...болоно. Арадай ажахын түсэбүүд ха...ическэ дэбжэлтын саашадаа хүгжэл...ахха, наука болон техникын шэнэ туй...ран түргэнөөр шэнжэлэн үзэхэ, нэбдэ зүб тоо бодомжодо үндэһэтэй бай...дые зохёоходоо социализмын эконо...дые нарин нягтаар хараада абаха, ...эн. хубинаарууулгаар хүгжэлтые хан-

...гаха, гаргаша багаар гаргаад, промышленна продукци ехээр абаха—иимэ шухалын шухала ёһо гуримуудые хангаха хэрэгтэй.

Ударидалгын мүнөө байгааша эмхидхэлэй байгуулалта, промышленностьдахи түсэблэлгэ болон экономическа урмашуулгын арга методүүд хадаа үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй хүгжэлтын мүнөөнэй эрхэ байдал болон хэмжээндэ харюусанагүй гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Пленум тэмдэглэнэ.

Промышленностиие хүтэлбэрилгын ехэ дутуунь юуб гэхэдэ, эндэ экономическа арга методүүд хэрэгсээгдэнгүй, харин захиралтын арга методүүд ехэ һуури эзэлнэ. Предприятинуудта ажахын тоосоон олонхидоо ёһо тэдын шэнжэ шанартай, ажахын ябуулгануудта предприятинуудай эрхэ хизаарлагдана.

Предприятинуудай хүдэлмэринь түсэбэй олон тоото дүнгүүдые туйлахаар уялгалагданхай. Энэ хадаа предприятинуудай коллективүүдэй бэеэ даанхай байдал болон үүсхэлые хизаарлаа, үйлэдбэри һайнаар эмхидхэһэнэй түлөө харюусалгыень доошолуулна. Промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдые материальна талаарнь урмашуулгын гурим хадаа предприятинуудай хүдэлмэриин ниитэ дүнгүүдые һайжаруулха, үйлэдбэриин ашаг олзые дээшэлүүлхэ, промышленна продукциин шанар һайжаруулха хэрэгтэ багаар зоригжуулна.

Территориальна гуримаар промышленностиие хүтэлбэрилгэ хадаа экономическа район соо промышленна үйлэдбэриин һалбари һалбаряараа мэргэжэлтэй болохо, хамжан нэгдэхэ талаар арга боломжыень нэгэ бага үргэдхэбэшье, ондо ондоо экономическа районуудта байһан предприятинуудай хоорондоо һалбари һалбаряараа мэргэжэлтэй болохо, үйлэдбэриин таарамжатай холбоо барисаа хүгжөөхэ ябадалыень хизаарлаһан, наукые үйлэдбэриһөө холодохон, промышленностиие һалбари һалбаряарнь хүтэлбэрилгэ тарааһан, олон дабхар ударидалгада хүргэнэн, сэхэ шууд ударидалга болоулһан байна.

Промышленностиие саашадань хүгжөөхын, ниитын үйлэдбэриин ашаг үгэлгэ дээшэлүүлхын, техническэ дэбжэлтэ хурдадхахын, национальна доходой түргэн ургалта хангажа, энээнэй үндэһэ һуури дээрэ совет арадай энхэ тэниглэн байдал саашадаа улам һайжаруулхын тулада түсэблэлгын арга методүүдые нарижуулха, промышленна үйлэдбэриие экономическа талаарнь һайнаар урмашуулха, предприятинуудай хүдэлмэриин үрэ дүнгүүдые һайжаруулгада хүдэлмэрилэгшэдые материальна талаарнь ехээр урмашуулха хэрэгтэй болобо.

Промышленностиие хүтэлбэрилгэ һалбари баримталха гуримаар эмхидхэхэ, промышленностиин һалбари һалбаряарнь союзно-республиканска болон бүхэсоюзна министерствэнүүдые бии болгохо шухала гэжэ ЦК-гай Пленум тоолоно.

Предприятинуудай ажал ябуулгые хизаарлаһан хэтэрхэй гуримшуулга болоулха, дээрэһээ предприятинуудта баталан үгтэһэн түсэбэй элдэб дүнгүүдэй тоое хороохо, үйлэдбэриие хүгжөөхэ болон нарижуулхын тулада тэдэниие шухала хэрэгсэлнүүдээр хангаха, ашаг олзо, сэн, шагнал, урьһаламжа гэхэ сэргын шухалын шухала экономическа түшэг тулгууринуудые һайнаар хэрэглэхэдэ таарамжатай гэжэ мэдэрхэ.

Үйлэдбэриие түсэблэлгэ болон хүтэлбэрилгэдэ ехэ нугархай бэрхэ, шууд түргэн байха, ходо хубилжа байдаг ажахын оршон байдалые саг соонь хараадаа абажа шадаха, нөөсэнүүдые бодомжотойгоор хэрэглэхэ, хүн зоной ургажа байгаа хэрэгсэлнүүд болон эрилтэнүүдтэй үйлэдбэриие холбохо, ажахын тоосоо бэхижүүлхэ, научно-техническэ туйлалтануудые түргэнөөр нэбтэрүүлхэ, предприятиин тодорхой эрхэ байдалда ажахын зорилгонуудые шиидхэмээр эрхим һайн арганууудые оложо шадаха гэһэн эрилтэнүүд ажахын болон түсэбэй зургаануудай урда табигдана.

Үйлэдбэриие түсэблэлгэ болон хүтэлбэрилгын, мүн материальна урмашуулгын бүхы гурим хадаа ниитын үйлэдбэриин хүгжэлтын хурдан түргэн темп хангаха, тэрэнэй ашаг үгэлгые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ зорюулагданхай байха ёһотой. Үлэмжэ ехэ түсэбтэ даабаринуудые зохёохо, үйлэдбэриин фонднуудые, хүдэлмэриин хүсэ, материальна болон мүнгэн зөөриин нөөсэнүүдые һайнаар хэрэглэхэ техникэ болон ажалай эмхидхэл нарижуулха, үйлэдбэриин ехэ ашаг олзотой байха хэрэгтэ предприятинуудай коллективүүдые урмашуулха гээшэ дурсагдагша уг зорилгонуудые бэелүүлхэ шухалын шухала эрхэ нүхэсэл болоно.

Предприятинуудай ажахын талаар бэеэ даанхай байдал үргэдхэхэ зуураа, парти болон Советскэ правительство хадаа үйлэдбэри хүгжөөлгын, техническэ дэбжэлтын, капитальна һомололгонуудай, сэнгүүдэй, ажалай түлөөһэнэй финансын гол шэглэлнүүдые түсэблэхэ талаар нэгэ ниитэ политика саашадаашье ябуулха байна.

Ударидалгын эмхидхэл һайжаруулха, промышленностиие хүтэлбэрилгын экономическа арга методүүдые нарижуулха талаар дурадхагдагша хэмжээнүүдэй удха шанар юуб гэхэдэ, эдэ хадаа нэгэ ниитэ гүрэнэй түсэблэлгые предприятинуудай хүсэд дүүрэн ажахын тоосоонтой, түбэй һалбариин ударидалгые республиканска болон нютагай ажахын үргэн үүсхэлтэй, бүрин эрхэтэ ударидалгын ёһо гурим үйлэдбэриин коллективүүдэй үүргэ дээшэлүүлгэтэй зохилдуулан тааралдуулна. Тиихэ мүртөө, хүтэлбэрилгын демократическа ёһо гуримууд саашадаа үргэдхэгдэнэ, үйлэдбэри хүтэлбэрилгэдэ олониитэ зоной үргэнөөр хабаадалсахын тулада, предприятинуудай экономическа хүдэлмэриин үрэ дүнгүүдтэ тэдэнэй нүлөөлхын тулада экономическа арга нүхэсэлнүүд байгуулагдана. Ажахын ударидалгын иимэ гурим хадаа мүнөөнэй эрилтэнүүдтэй үлэмжэ хүсэдөөр тааралдана, социалис байгуулалтын булюу һайн талануудые эрхимээр хэрэглэхэ арга олгоно.

Промышленностиие хүтэлбэрилгэ һайжаруулха, түсэблэлгэ нарижуулха, промышленна үйлэдбэриие экономическа талаарнь һайнаар урмашуулха талаар КПСС-эй ЦК-гай Президиумэй зохёохон, КПСС-эй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр А. Н. Косыгинай элидхэл соо хэлэгдэһэн хэмжээ ябуулганууды Пленум һайшаагаад, эдэ асуудалнуудаар шиидхэбэри гаргахыень, промышленностиие хүтэлбэрилгын зургаануудтухай дурадхалнуудые СССР-эй Верховно Советэй үзэмжэдэ табихыень КПСС-эй ЦК-гай Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Советдэ даалгана.

Пленум хадаа промышленностиин таарамжатай зохидоор ажаллахыень хангахын тулада, болюулагдаха ажахын организацинуудай кадрнуудые хэрэглэхэ ба хүдэлмэридэ томилхо тухай асуудалнуудые зүбөөр шиидхэхын, предприятинуудые дээдэ мэргэжэлтэй кадрнуудаар бэхижүүлхын тулада союзно-республиканска болон союзна министерствэнүүдэй, тэрэшэлэн нютагуудтахи ажахын хүтэлбэрилгын зургаануудай байгуулгатай холбоотой эмхидхэлэй бүхы асуудалнуудые богонихон болзор соо шиидхэхыень КПСС-эй ЦК-гай Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Советдэ, Союзна республикануудай Компартинуудай ЦК-да, партиин крайкомууд, обкомуудта даалгана.

Шэнээр байгуулагдагша министерствэнүүд болон зургаануудые хэрэгээ гүрэн түрын удха шанартайгаар ябуулжа шадамаар үндэр дээдэ бэлэдхэлтэй мэргэжэлтэдээр, һайн эмхидхэлшэдээр бүридүүлхэ.

Промышленна үйлэдбэриин хурдан түргэн хүгжэлтэ, ашаг үгэлгын ургалта хангаха, ажалай бүтээсын хэлбэришэгүй ургалта, мүнөө байгааша үйлэдбэриин фонднуудые эрхим һайнаар хэрэглэхэ гээшэ министерствэнүүдэй, промышленна предприятинуудай коллективүүдэй, научно-шэнжэлэлгын, конструкторска болон проектнэ организацинуудай гол зорилго мүн гэжэ тоолохо. Энэ зорилгоор эсэгэ оронойнгоо, мүн хилын саадахи оронуудай наука болон техникын, тэрэшэлэн ажалые эрдэм ухаанай ёһоор эмхидхэлгын шэнэ шэнэ туйлалтануудые арадай ажахыда үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, продукциин шанар һайжаруулха, гүрэнэй болон үйлэдбэриин журам бэхижүүлхэ, дааһан хэрэгэйнгээ түлөө хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй харюусалга дээшэлүүлхэ ябадал хангаха.

Министерствэнүүд хадаа промышленностиие амжалтатайгаар хүгжөөһэнэй түлөө, тэрэнэй үндэр дээдэ техническэ хэмжээнэй түлөө, техническэ талааараа нарижуулагданхай, үндэр дээдэ бүтээсэтэй машинануудаар, түхеэрэлгэ болон приборнуудаар, дээдэ шанартай түүхэй эд болон материалнуудаар арадай ажахын бүхы һалбаринуудые хангаһанай түлөө, арадай хэрэглэлэй эрхим һайн эд бараагаар хүн зоной эрилтэнүүдые үлэмжэ хүсэдөөр хангаһанай түлөө партиин урда, гүрэнэй, совет арадайнгаа урда харюусалгатай байна гэжэ ЦК-гай Пленум тэмдэглэнэ.

Промышленностиие хүтэлбэрилхэ талаар һалбари баримталгын ёһо гуримда дамжан оролго, үйлэдбэри хүгжөөлгэдэ экономическа түшэг тулгууринуудые бэхижүүлгэ хадаа экономикоёо хурдан түргэнөөр хүгжөөхын түлөө тэмсэлдэ республикануд, хизаарнууд, областьнууд, городуудаа, районуудаа, предприятинуудаа, министерствэнүүд болон зургаануудай партийна организацинуудай үүргые улам бүри өөдэнь үргэнэ, арадай ажахын түсэбүүд болон гүрэнэй даабаринуудые бэелүүлхэ талаар предприятинуудай, ажахын зургаануудай хүдэлмэриин түлөө тэдэнэй харюусалгые ехэ болгоно. Ажахын хүтэлбэрилэгшэдые һолингүйгөөр, партийна комитедүүд өөһэдынгөө гол анхаралые эмхидхэлэй хүдэлмэридэ, кадрнуудые шэлэн олохо, томилон табиха, хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ, парти болон правительствын директивэнүүдэй хэр бэелүүлэгдэжэ байһанайнь хоёноһоо хинан шалгаха, ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэ шангадхаха хэрэгтэ хандуулха ёһотой.

Партийна организацинууд предприятинуудай ажал ябуулгые саг үргэлжэ шэнжэлжэ байха, дутагдалнуудые элирүүлхэдэнь ба усадхахадань ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэ туһалха, үйлэдбэриин бүхы арга боломжонуудые элирхэйлэн олохо, ашаглаха хэрэгтэ ажалшадай хүсэлэл оролдолгые залан шэглүүлхэ, зургаанайнгаа болон нютагайнгаа тала харадаг үзэгдэлнүүдтэй эрид шууд тэмсэхэ уялгатай.

Партийна комителүүд үйлэдбэриин экономикые тон гүнзэгыгөөр, ёһотойл һайнаар мэдэхэ, мүнгэ зөөри, материальна зөөри хогшол, хүдэлмэриин хүсэ арьбалха, алмахын түлөө эрид шууд тэмсэл эмхидхэхэ, энэ тэмсэлые ёһотойл бүгэдэ арадай хэрэг болгохо, кадрнуудые экономическа эрдэм мэдэрэлээр зэбсэгжүүлхэ, промышленна үйлэдбэриие һайжаруулхын тулада экономическа арга боломжонуудые зүбөөр хэрэглэхэ онол шадабарида тэдэниие һургаха уялгатай.

Партийна, профсоюзна болон комсомолой организацинууд ажалшадай коммунис ушар ёһо мэдэлгые дээшэлүүлхэ хүдэлмэри һайжаруулха, тэдэнэй творческо эдэбхи хэшээлые хүгжөөхэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын, ажалай болон үйлэдбэриин журам бэхижүүлхын түлөө оролдосотой шангаар тэмсэхэ, хүдэлмэришэд, алба хаагшадай ажалайнь, ажаһуудалайнь эрхэ байдал һайжаруулха тухай анхаралаа ехээр хандуулха уялгатай. Үйлэдбэри дээрэ урган бии болоһон бүхы түрүү юумэнэй үргэн ехээр дэлгэрдэг, нэбтэрүүлэгдэдэг байхын тулада ажалшадай дунда социалис мүрысөө һайнаар эмхидхэдэг болохо шухала. Үйлэдбэриие улам саашадань хүгжөөхын тулада, һайнаар хүдэлдэг предприятинууд болон промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдые материальна талаарнь урмашуулхын тулада ажахыгаа эрхилэлгын шэнэ гуримай арга боломжонуудые эгээл дүүрэнээр хэрэглэхэ хэрэгтэй.

Ниитын ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ экономическа урмашуулга гээшэ социалис экономикын коммунизм тээшэ дабшаха хүсэн түгэс зэбсэг мүн болоно. Тиихэтэй хамта парти хадаа ажалшадай коммунис ушар ёһо мэдэлгые дээшэлүүлхэ, коммунис ёһоор ажалдаа хандадаг байхаар хүмүүжүүлхэ хараа шэглэлые саашадаашье хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхэ юм. Имаггал ажалшан бүхэнэй өөрынгөө хэрэгтэ ушар ёһо мэдэжэ, эдэбхи үүсхэлтэйгээр, творческоор хандабалнь, арад зоной баялигта хүн бүхэнэй гамтайгаар, эзэн ёһоор хандабалнь, коммунис общество байгуулхын түлөө тэмсэжэ болохо юм. Ажал хэхэ моральна урмашуулгые али бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ, олониитын ёһотойл коммунис творчествын һалбаран хүгжэхын тулада али бүхы эрхэ байдал байгуулха гээшэ партийна организацинуудай уялга мүн.

Энэ Пленумэй шиидхэбэринүүдэй гол удхыень промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдтэ, бүхы ажалшадта үргэнөөр тайлбарилан ойлгуулжа үгэхыень, парти, правительствын зохёон хараалһан хэмжээ ябуулганууды дүүргэлгэдэ партийна, советскэ ба ажахын кадрнуудай бүхы хүсэ шадалые элсүүлхыень партийна организацинуудые Пленум уялгална. Эдэ хэмжээнүүдые зохёон табихадаа, манай парти хүдэлмэришэн ангиин, манай ороной бүхы ажалшадай үндэһэн шухала интересүүдые хараадаа абаһан, эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд болон технигүүдэй, эрдэмтэдэй, партийна, советскэ, профсоюзна болон комсомолой организацинуудай дурадхал ба һанамжа хүсэлые алишье талаһаань хараадаа абаһан байгаа.

Парти болон манай ороной бүхы ажалшад промышленностиие хүтэлбэрилгэ һайжаруулха, түсэблэлгэ нарижуулха, промышленна үйлэдбэриие экономическа талаарнь һайнаар урмашуулха тушаа хэмжээнүүдые тон ханангяар үгтаха байха гэжэ Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Пленум батаар найдажа байһанаа мэдүүлнэ. Эдэ хэмжээнүүдые амжалтатайгаар бэелүүлгэ хадаа Совет гүрэнэй экономическа хүсэ шадалые үшөө ехэ болгохо, арад зоной һуудал байдал улам саашадань һайжаруулха, хүдэлмэришэд болон тарьяашадай бата нэгэдэлые бүри ехээр бэхижүүлхэ, коммунис байгуулалтын зорилгонуудые бүри амжалтатайгаар шиидхэлгэдэ һайнаар нүдөөлхэ байна.

ПАРТИЙНА ГЭГЭЭРЭЛДЭ— ҮДЭР БҮРИИН АНХАРАЛ

Д. РАДНАЕВ,
КПСС-эй обкомой секретарь

ПАРТИЙНА гэгээрэлэй шэнэ жэл эхилбэ. Городуудай партийна организацинуудта һуралсалай жэл октябриин 1-һээ эхилээ, харин хүдөөгэй партийна организацинуудта октябриин 15-һаа эхилхэ юм.

Коммунистнуудай политическэ һуралсалай мүнөө жэлэй гурим урдынхиһаа үндэһөөрөө ондоо болонхой. Энэ хубилалтын гол онсо илгаань гэхэдэ, партийна һуралсалай бүхы шатада марксизм-ленинизмын үндэһэ һуурине коммунистнуудай болон комсомолшуудай гуримтайгаар шудалха болоно. Марксизм-ленинизмые, тэрэнэй гурбан хуби: КПСС-эй түүхэ, политическэ экономико, философи болон научна коммунизмые шудалалга һуралсагшадые научна, коммунис үзэл бодолтой болгохо гэһэн гол зорилготой сэхэ холбоотой юм.

Энээнтэй дашарамдуулан гүнзэгы бодомжотойгоор зохёогдоһон һуралсалай шэнэ гурим тогтоогдоо, энэ гурим хадаа эрдэм шудалалые системэтэй болгожо, доодо шатаһаа дээдэ шата хүрэтэр һуралсаха арга боломжо олгуулна.

Республикын партийна организацинууд энээнэй урда тээ партийна пропагандын мэдээжэ дүй дүршэлтэй болонхой һэн.

Һуралсалай үнгэрһэн жэлдэ партийна гэгээрэлэй урда иимэ гол зорилго байһан гэбэл: манай орондо коммунизм байгуулгын, дэлхэйн социалис системын хүгжэлтын, коммунис болон хүдэлмэришэдэй партинуудай стратеги, тактикын шухала асуудалнуудые шудалха ябадал мүн болоно. Эдэ асуудалнуудые шудалалга хадаа манай партиин ленинскэ хараа шугамые, марксистско-ленинскэ бусад партинуудай политикые коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй гүнзэгыгөөр ойлгохо, буржуазна номолой элдэб эсын шашалдаанда, революционно теориие оппортунис ёһоор хазагайруулха ябадалда эбсэшэгүйгөөр хандаха үзэл бодолоор совет хүнүүдые хүмүүжүүлгэдэ туһалаа.

Мүнөө жэлдэ партийна гэгээрэлые эмхидхэхэ зуураа, партийна организацинууд үнгэрһэн жэлнүүдэй туршада олоһон пропагандистска хүдэлмэриингөө дүй дүршэлые хараадаа абаа. Гэхэ зуура, урдань партийна гэгээрэлэй системэдэ ехэхэн дутагдалнууд байһан. Олон партийна организацинуудай политическэ һуралсалда олон лэ хүниие хабаадуулха гэһэн эрмэлзэл, коммунистнуудай дура хүсэлые заримдаа хараадаа абахагүй ябадал, үнгэрэгдэдэг хэшээлнүүдэй шанарыень багаар хинаха, шухала теоретическэ болон практическэ асуудалнуудые бүдүүлигээр тайлбарилха, һуралсагшадай орёо асуудалнуудта зарим пропагандистнууд тодорхой, зүб харюу үгэдэггүй байһан ушарнууд үзэгдэдэг байгаа. Тарэшэлэн бэеэ даагаад ном шудалха ябадал тоологдодоггүй, манай партиин түүхые, политическэ экономико болон марксистско-ленинскэ философиие шудалдаг коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй тоо горитойхоноор хороһон байна. Иимэ байдал коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй оюун ухаанай эрилтые хангахагүй байһаниинь элитэ. Эдэ бүгэдые хараадаа абаха, дутуу дунданнуудаа усадхаха гэһэн эрилтэ партийна организацинуудай үмэнэ табигдаһан байгаа.

Партийна гэгээрэлэй шэнэ жэлдэ бэлэдхэхэ үедөө партиин обком, райкомууд, политическэ гэгээрэлэй кабинетууд, партийна эхин организацинууд партийна гэгээрэлые бүридүүлхэ, пропагандистнуудые шэлэн олохо, бэлэдхэхэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулаа. Республикын, аймагуудай сөөл сурталай хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөнүүд дээрэ, коммунистнуудай суглаануд дээрэ һуралсалай шэнэ түхэл маяг зүбшэн хэлсэгдэһэн, эрхим һайн пропагандистнуудай хүдэлмэриин дүршэл согсологдоһон, һонирхолтой ажаглалтануд болон дурадхалнууд хараада абтаһан, коммунистнуудай, партийнабэшэ хүнүүдэй марксистско-ленинскэ бэлэдхэлые дэшэлүүлхэ арга боломжонууд зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Эдэ хэмжээ ябуулгануд коммунистнуудай һонирхолые ехээр татажа, партийна гэгээрэлэй али нэгэн түхэлдэ һураха байһанаа тэдэнэр мэдүүлээ. Һуралсагшадай өөрынь дура хүсэлые хараада абтан, кружогууд, семинарнууд, һүргуулинууд байгуулагдаа.

Мүнөө үедэ Улаан-Удэ хотодо партийна гэгээрэлэй һүргуулинуудта һуралсагшад тодорхойлогдожо, хэшээл эхилээ, харин хүдөө нютагуудта энэ хүдэлмэри үргэлжэлһөөр. Республикын партийна организацинуудта, багсаахада, эхин политическэ 768 һүргуули байгуулагдаа. Тарэнэ коммунистнууд болон партийнабэшэ 16500 хүнүүд һуралсаха юм.

Эдэ һүргуулинуудта һуралсахадаа һурагшад социализм, коммунизм байгуулгын марксистско-ленинскэ теори болон практикаар шухала хэрэгтэй эрдэм абаха байна. Коммунис партиин, Совет гүрэнэй хүгжэлтын гол шатануудые шудалха юм. КПСС-эй лотоодын болон гадаалын политикын асуудалнуудые зүбөөр ойлгохо, тодорхой экономикын үндэһэ һууритай танилсаха арга олдохо байна.

Политическэ эхин һүргуулиин һуралсалай программа 128 час соо шудалагдаха гэхэ гү, али сагайнгаа ёһоор хоёр жэлэй болзортой байха. Тиихэдээ долоон хоног соо нэгэ дахин 2 часай туршада хэшээл хэхэ юм. Энэ һүргуули дүүргэгшэд эхин шатын политическэ эрдэмтэй болохо.

Али нэгэн шалгагаанаар марксистско-ленинскэ теориие гүнзэгыгөөр мэдэдэггүй коммунистнууд марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалха һүргуулида һуража, түгэсхэхэдөө дунда шатын политическэ эрдэмтэй болохо байна. Энэ һүргуулиин программада философиин, политэкономиин, научна коммунизмын, КПСС-эй түүхын үндэһэ һуури шудалхаар хараалагдана. Һүргуулиин һуралсалай түсэб дүрбэн жэлэй болзортой. Республика дотор 228 тиимэ һүргуулинууд байгуулагдажа, 4700 хүниие хабаадуулхаар хараалагдана.

Областной партийна организацида коммунистнуудай диилэнхи хубинь марксизм-ленинизмын эрдэмээр зэбсэгжэһэн, бэеэ даагаад һуралсажа шадаха дүршэлтэй юм. Тиимэ хүнүүд өөһэдөө, бэеэ даагаад, марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнуудые шудалха, политическэ литературануудые үзэхэ болоно.

Республикын партийна организацинуд коммунистнуудай дура хүсэлые хараадаа абан, энэ жэлдэ хамтын һуралсал болохо теоретическэ, методологическэ болон тус тус теоретическэ асуудалнуудай семинарнууд, конференцинүүдые үргэнөөр эмхидхэхэ байна. Бүхыдөө 224 тиимэ семинар болон конференци, тэрэ тоодо, философёор—61, политэкономёор—26, научна коммунизмаар—17, КПСС-эй түүхээр—54, мүн философиин, политэкономиин, эстетикэ болон бусад эрдэмэй асуудалнуудаар—66 семинар болон конференцинууд байгуулагдаа.

Марксистско-ленинскэ теориин шухала асуудалнуудые шудалалга марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнуудай үндэһөөр, тэрэниие бэеэ даагаад шудалагдаха ёһотой. Теоретическэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэ, асуудал, харюугай үдэшэнүүдые, консультацинуудые үнгэргэлгэ саг үргэлжэ боложо байха ёһотой. Мүн һуралсагшад олонхитэ ажалшадай үмэнэ элихэл, лекцинүүдые уншажа байха, партийна организациин политическэ ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсаха ёһотой.

Коммунистнуудай мэдээжэ хубинь, илангаяа манай хүтэлбэрилхы партийна, советскэ, ажахын хүдэлмэрилэгшэд революционно теориин, партийна хүтэлбэриин ленинскэ ёһо гуримай, ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ теоретическэ болон практическа асуудалнуудаар гүнзэгы эрдэм абахые эрмэлзэнэ. Энэньшье ойлгосотой ааб даа.

Тиин районуудай партийна һүргуулинуудые байгуулһан партиин райкомууд тон зүб юумэ хээ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Районуудай партийна һүргуулинуудай һуралсалай болзор дүрбэн жэл. Тэндэ һуралсагшад партийна гэгээ. Һүргуулиин заочно таһагай программаар һуралсаха юм. Республика доторнай 11 тиимэ һүргуули нэгэгээ.

КПСС-эй Улаан-Удын горкомой дэргэдэ байгуулагдаһан марксизм-ленинизмын үдэшын университет ехэхэн үүргэтэй юм. Теэд тэрэнэй хүдэлмэридэ ехэхэн дутуу дунданууд бии. Университет өөрынгөө хүдэлмэриие үндэһөөрнь һайжаруулха уялгатай.

Мүнөө жэлдэ университет КПСС-эй ЦК-гай тэргэдэхи партийна гэгээ һүргуулиин заочно таһагай үзэхэ программын ёһоор хүдэлмэрэ эмхидхэхэ байна. Энэ университедтэ 584 хүн һуралсажа, һуралсаа дүүргэхэдээ политическэ гэгээ эрдэмтэй болохо.

Университедэй дэргэдэ марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалха (гурбан жэлэй болзортой), партийна, ажахын эдэбхитэй (хоёр жэлэй болзортой), мүн пропагандистска (хоёр жэлэй болзортой) факультетууд нэгэгэнхэй.

Пропагандистнуудай факультет түхай хэлэхэ болоо һаа, КПСС-эй түүхэ, философи, политэкономи шудалхадаа, марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнуудые эшэ үндэһэлхэ ба партийна пропагандын онол арга шудалха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдаха байна. Энэ факультедые дүүргэһэнэй һүүлээр һуралсагшад дуратай байгаа һаа, эрдэмэй кандидат болохоор шалгалта барихаа. Тиихын тула мүнөө хариин хэлэ шудална.

Партийна организацинууд. КПСС-эй райкомууд юрэнхы эрдэм багатай коммунистнууд тушаа ехэ анхарал хандуулаа. Тэдэнэй олонхинь юрэнхы эрдэмэй һүргуулинуудта һураха байна. 2000 коммунистнууд дээдэ һүргуулинуудта заочноор һуралсахань.

Комсомолшуд болон залуушуулай политическэ һуралсал партийна организацинуудай онсо анхаралда байха болоно. Залуу хүбүүд, басагад нэн түрүүн юрэнхы эрдэмэй һүргуулинуудта, техникум болон дээдэ һүргуулинуудта заочноор гү, али үдэшэндөө һуралсахаар зүбшөөгдэнэ. Мүн комсомолой организацинуудта «Прометей» ба «Глобус» гэжэ залуушуулай политическэ клубууд, «Залуушуул ба ниитын хүгжэлтэ» гэһэн семинарнууд, «Манай Ленинскэ комсомол», «Кругозор» болон бусад кружогууд эмхидхэгдэнэ. Гэхэ зуура, комсомолшуд болон залуушуулай политическэ һуралсалда зарим партийна организацинууд тиимэ ехэ анхарал хандуулнагүй.

Партиин райкомууд, парторганизацинууд энэ хэрэгые гартаа абажа, комсомолой политгэгээрэлые бүридүүлжэ дүүргэхэ, тэндэ дүршэлтэй пропагандистнуудые эльгээхэ зэргэтэй.

Политическэ һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэл пропагандистнуудые шэлэн олохо, бэлэдхэхэ харюусалгатай зорилго табиба. Бэлэдхэл һайнтай пропагандистнуудые шэлэн олохонь бэрхэтэй байжа, зарим газарта тэдэнэр дутагдана. Тиигэбэшье һаань, партиин райкомууд, партийна организацинууд эгээн бэлэдхэлтэй, эгээн ехэ дүршэлтэй хүнүүдые пропагандистнуудаар табяа. Улаан-Удэ городой 119 теоретическэ семинарнууды, марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалха 110 һүргуулинуудые хүтэлбэрилхэ хүнүүд бүгдөөрэн дээдэ эрдэмтэй юм, тиихэдэ хүдөөдэхи марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалха һүргуулинуудые, теоретическэ семинарнуудые хүтэлбэрилхэ 250 хүнүүдэй 208-ниинь дээдэ эрдэмтэй.

Пропагандистнуудай дунда ажал хэрэгээ гүнзэгыгөөр мэдэдэг, марксизм-ленинизмын пропагандые гүн ухатайгаар, дэлисэ ехэтэйгээр ябуулжа шалгаа... нэй дунда Зэй... низм» колхозой... леев. Хурамхан... лиин директор З... сэмбын фабрика... М. Ф. Завгородн... лиин директор Л... бусадые нэрлэнэ...

Улаан-Удэ г... нуудай 5 удэрэй... дистнуудай 10 ... ложо үнгэрөө. ... дистнуудые болго... дабариие... риин эхин шата... ком болон райком... пагандистнуудай... дэлдэг семинарнуу... Мүн үе үе болоо... дай семинар бо...

Политическэ ... гууд болон кабин... гые хубилгаха ... зорилго гэбэл, ... теори пропаганд... дическа үндэһэ ... пагандистска хүч... шэлые, онол арг... согсолхо ябадал ... лэн олониитын ... литическэ гэгээ... олошоруулха шу...

Олониитын по... дын гуламтануу... ажалай һүргуули... номикын кружогуу... мартажа болохогүй... хүдэлмэриие нэгэ... хижүүлхэ, дэлгэ... рэгтэй. Энэ хэрэг... союзай, комсомол... нуудые. «Знание» ... дые, культурно-гэ... гаануудые хабаа... рюусалые дэшэ...

Марксизм-ленини... гүнзэгыгөөр шуд... болон материалыг... шудалха онол арга... ариитэ партийна ... дана.

Үдэр бүриин ... хэшээлнүүдые зам... хидхэлгэ, идейно-те... гы үзхатайгаар та... га—эдэ бүгэдэ мар... теориие амжалт... арга боломжо пар... һуралсагшадта ...

Мүнөөдэр—СССР-эй ажалай резервын 25 жэлэй ой

МУНӨӨДЭР Совет ороной хүдэлмэришэн ангиин ерээдүйн залуу мэргэжэлтэд 25 жэлэйнгээ ойн баярай һайндорые тэмдэглэжэ байна. Энэ хадаа хүдэлмэришэн ангиин эзэргэдэ жагсахаар бэеэ зэбэһэн хүбүүд, басагадаймнай, һайндэр болоно. Хэзээ нэгэтэ гэхэ гү даа, али арбаад, хорёод жэлэй саада тээ манай училищи дүүргэһэн хүдэлмэришэд ажал хүдэлмэридөө амжалта туйлажа, арад зоной дунда мэдээжэ болоһон байха. Жэшээнь, Социалис Ажалай Геройнууд Анисим Николаевич Оширов, Клавдия Ивановна Филиппова, Гармажаб Дамбаевич Тучинов, орденуудаар шагнагдаһан шахтёрнууд Владимир Яковлев, Михаил Шахирзянов болон бусад үндэр бүтээсэтэ ажалаараа бүхы республика дотороо суурхуулжа, маттуулжа ябадаг лэ.

Манай училищинуудые дүүргэжэ гараһан залуу мэргэжэлтэд ахамад нүхэдэйнгөө туйлаһан амжалтаар омогорхожо, һайн һайхан юумыень дууряажа, ажал хүдэлмэридөө хэрэглэхын хойноһоо шармайн ороддожо ябадаг, урагшаа һанаатай хүбүүд, басагад юм.

Ажалай резервын коллективүүд хорин табан жэлэй туршада хөлын хараата алхамуудые хэжэ гараа. Мүнөө училищида һуралсагшад промышленна предприяти, хүдөө ажахыда ажаллаха мэргэжэлтэй боложо, ажалай арюун зам дээрэ табигдана. Профессионально-техническэ училищи дүүргэлэн залуу хүбүүд, басагад фабрика, заводуудта, колхоз, совхозуудта ерэжэ хүдэлдэг болоо, һайн амжалта туйладагынь мэдээжэ. Училищиин директорнууд нүхэд Обарчук, Хунхенов, Шаповалов, мастернууд нүхэд Шавкун, Шопхоев, Титов болон бусад һурагшадаа дахуулан һайн һайхан юумэндэ һургажа, гарынь ганзагада, хүлынь дүрөөдэ хүргэжэ», ажалай арюун замда табидаг юм. Һурагшад эдэ бүгэдынь түлөө баяр баясхалан хүргэжэ, омогорхожо ябадаг.

Манай ороной эрдэм, наука, техникэ үдэр хоногой үнгэрхэ тума шэнэ амжалта туйлаһан лэ байдаг. Энэ амжалта хүдэлмэришэн ангиин уран гараар бүтэжэ гарадаг гээшэ. Тиимэһээ манай училищинуудые дүүргэжэ гарагшад эдэ бүгэдэдэ бэеэ һайнаар бэлэдхэһэн байха зэргэтэй бшуу. Нэгэдэхи гарай хүдэлмэришэн болохо арга боломжо училищи бүхэндэ бии.

Эдир хүбүүд, басагадай урда гансал эрхимээр һуража, хүдэлмэришэн ангиин хүндэтэ нэрые нэрлүүлжэ, арад зондоо магтуулжа ябаха зорилго табигдадаг, табигдаха зэргэтэйшье.

П. ТОМИН,
Буряадай АССР-эй профессионально-техническэ һуралсалай управлениин начальник.

ЕРЭЭДҮЙН ХАЛААН

Мүнөө городто тоологдодог 27 училищинуудай олонхидынь мантан томо шэнэ байшангуудтай болонхой. Училищида ерэжэ орогшод жэл, хоёр жэлэй туршада түлбэригүйгөөр һуралсажа гарадаг. Энээнһээ гадна хүдөөдэхи профессионально-техническэ училищида һуралсагшад стипенди абадаг юм. Иигээд байхадаа манай залуу үетэн һураха, һудаха, үшөө дахин һураха гэһэн али бүхы арга боломжотой.

Училищида һуралсажа байгшад сүлөөтэй сагаа аятай зохидоор үнгэргэжэ, өөһэд өөһэдынгөө мэргэжэл шадабариие дээшэлүүлжэ байдаг. Тэдэнэр училищиин дэргэдэ эмхидхэгдэһэн элдэб янзын кружогуудта ябажа, өөһэдынгөө шадабари харуулхые оролдодог. Эдэ бүгэдэ миин өөрөө ердэггүй, харин училищи бүхэнэй багшанар залуу үетэнэй дунда хүмүүжүүлгын ехэ хүдэлмэри ябуулжа, һайн амжалта туйладагынь мэдээжэ. Училищиин директорнууд нүхэд Обарчук, Хунхенов, Шаповалов, мастернууд нүхэд Шавкун, Шопхоев, Титов болон бусад һурагшадаа дахуулан һайн һайхан юумэндэ һургажа, гарынь ганзагада, хүлынь дүрөөдэ хүргэжэ», ажалай арюун замда табидаг юм. Һурагшад эдэ бүгэдынь түлөө баяр баясхалан хүргэжэ, омогорхожо ябадаг.

Манай ороной эрдэм, наука, техникэ үдэр хоногой үнгэрхэ тума шэнэ амжалта туйлаһан лэ байдаг. Энэ амжалта хүдэлмэришэн ангиин уран гараар бүтэжэ гарадаг гээшэ. Тиимэһээ манай училищинуудые дүүргэжэ гарагшад эдэ бүгэдэдэ бэеэ һайнаар бэлэдхэһэн байха зэргэтэй бшуу. Нэгэдэхи гарай хүдэлмэришэн болохо арга боломжо училищи бүхэндэ бии.

Эдир хүбүүд, басагадай урда гансал эрхимээр һуража, хүдэлмэришэн ангиин хүндэтэ нэрые нэрлүүлжэ, арад зондоо магтуулжа ябаха зорилго табигдадаг, табигдаха зэргэтэйшье.

П. ТОМИН,
Буряадай АССР-эй профессионально-техническэ һуралсалай управлениин начальник.

МОСКВАһАА МЭДЭЭНЭ

Хуули гаргаха дурадхалнуудые оруулдаг комиссиуудта

СССР-эй Верховно Советэй Союзай Советэй болон Национальностнуудай Советэй хуули гаргаха дурадхалнуудые оруулдаг комиссинуудай хамтын заседани нүхэд Г. И. Воробьевой, Н. Зариповагай түрүүлэлгэ доро сентябриин 30-да Кремль соо болоо.

Үные ашаглаха тухай хуулинуудай үндэһэ һууриин, СССР-тэхи бүридхэл болон статистика тухай хуулиин проектнүүдые, бусад хуулиин проектнүүдые бэлэдхэхэ хүдэлмэриин ямараар хэгдэжэ байһан тухай мэдээсэлнүүдые комиссинууд шагнаа.

Ой модо ашаглаха гол гуримуудай проектые бэлэдхэхэ, хуулиин проект зохёохо хүдэлмэриин гурим тодорхойлхо тухай шиидхэбэринүүдые комиссинууд баталан абаа.

Хуулиин проектнүүдые бэлэдхэлгэтэй холбоотой бусад хэдэн асуудалнуудые комиссинууд хаража үзэһэн байна.

Хүдөө ажахыи шэнэ техникые хараба

1966—70 онуудта промышленностиин бүтээжэ гаргаха хүдөө ажахын шэнэ техникэ КПСС-эй ЦК-гай Пленумдэ хабаадагшадта сентябриин 30-да харуулагдаа. Тэдэнэй дунда К-700, Т-125, Т-4, МТЗ-80 түхэлэй хүсэ ехэтэй двигательтэй тракторнууд болон бусад хүдөө ажахыи машинануд бии.

Уһалагдадаг газар тариаланда зорюулагдаха уһа сасадаг түхеэрэлгэнүүд, урадхуул бүлюүрдэлгын станцинууд, планировщигууд, газар жэгдэлдэг түхеэрэлгэнүүд болон бусад техникэ мүн лэ харуулагдаһан байна.

КНР-эй хүтэлбэрилэгшэдтэ телеграмма

Национальна һайндэрөөрнь—Хитадай Арадай Республикын байгуулагдаһаар 16 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Мао Цзе-дун, Лю Шао-ци, Джоу дэ болон Чжоу Энь-лайда Л. И. Брежнев, А. И. Микоян, А. Н. Косыгин телеграмма эльгээгээ. Хитад арадта, Хитадай Коммунис партида совет арадай болон Советскэ Союзай Коммунис партиин зүгһөө тэдэнэр халуун амаршалга хүргөө.

Телеграмма соонь нигэжэ тэмдэглэгдэнэ: Агуусхэ хитад арадтай хани барисаае, манай орснуудай нэгэдэл болон нягта жагсаалые совет арад, Советскэ Союзай Коммунис партиин үндэрөөр сэгнэдэг. Уласхоорондын мүнөөнэй шахардуу шанга байдалда, Зүүн-Урда Азида империалис эзэрхэг түримхэй ябуулгын хэгдэжэ байхада социалис хани холбоото бүхы гүрэнүүдэй, бүхы революционно хүсэнүүдэй нэгэдэл, нягта жагсаал тусгаар шухала удха шанартай болоо. Социализм байгуулгада ехэ амжалта туйлахыень Хитадай хүдэлмэришэн ангида, таряашадта, ажалша интеллигенцидэ, бүхы олон миллион тоото арадта совет хүтэлбэрилэгшэд хүсэнэ.

(ТАСС).

БурАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

РЕСПУБЛИКЫН ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ТЕХНИЧЕСКЭ ҺУРАЛСАЛАЙ ХУДЭЛМЭРИЛЭГШЭДТЭ БУРЯАДАЙ АССР-эй ҺУРГУУЛИИН ГАБЬЯАТА БАГША ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Арадай гэгээрэлэй талаар габьяатай байһанайнь түлөө, СССР-эй профессионально-техническэ һуралсалай байгуулагдаһаар 25 жэлэй ойтой дашарамдуулан **Буряадай АССР-эй һургуулиин габьяата багша** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ иимэ хүнүүдтэ олгохо:

1. **Антошин** Федор Маркеловичтэ — городой табадахи профессионально-техническэ училищиин багша.
2. **Генрих** Валентина Яковлевнада — городой табадахи профессионально-техническэ училищиин багша.
3. **Плюснин** Николай Николаевичта — городой 18-дахи профессионально-техническэ училищиин директорые үйлэдбэриин-һуралсалай талаар орлогшо.

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь Л. САБУРОВ.

Улаан-Удэ, Советуудэй байшан.
1965 оной сентябриин 30.

БурАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

РЕСПУБЛИКЫН ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ТЕХНИЧЕСКЭ ҺУРАЛСАЛАЙ ХУДЭЛМЭРИЛЭГШЭДТЭ БУРЯАДАЙ АССР-эй ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Республикын арадай ажахыда худэлмэришэдые бэлэдхэхэ талаар габьяатай байһанайнь түлөө, СССР-эй профессионально-техническэ һуралсалай 25 жэлэй ойтой дашарамдуулан иимэ хүнүүдтэ хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо:

БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА ИНЖЕНЕР

1. **Хунхенов** Баглай Хонхоровичто—городой табадахи профессионально-техническэ училищиин директор.
2. **Тыжинов** Василий Александровичта—худөөгэй табадахи профессионально-техническэ училищиин директорые үйлэдбэриин-һуралсалай талаар орлогшо.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА

1. **Демин** Юрий... вичта—худөөгэй ... фессионально-техни... щиин багша.
2. **Заиграев** Е... та — худөөгэй до... сионально-техничес... директорые үйлэд... лай талаар орлогш...
3. **Кананеров** ... кимовичта — горо... профессионально-те... лищиин багша.
4. **Сизиков** Вла... вичта — городой ... фессионально-техни... щиин директорые ... һуралсалай талаар ...
5. **Сокольников** ... сильевичта — худ... профессионально-т... лищиин багша.
6. **Шаповалов** ... стеровичтэ —горо... дохи профессионо... училищиин дирек...

Буряадай АССР-...
Советэй ...
А. ...

Буряадай АССР-...
Советэй ...
Л. ...

Улаан-Удэ, Совет...
1965 оной сен...

7. **Томин** Петр Филипповичые — городой 9-дэхи профессионально-техническэ училищиин директор.
5. **Корнеев** Николай Алексеевичые — худөөгэй гурбадахи профессионально-техническэ училищиин директор.
6. **Медведовский** Исак Давыдовичые — городой 13-дахи профессионально-техническэ училищиин директор.

8. **Филиппов** Ананий Иннокентьевичые — городой 4-дэхи профессионально-техническэ училищиин директор.
9. **Хартанов** Михаил Иличые — республикын профессионально-техническэ һуралсалай управлениин начальнигай орлогшо.

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь Л. САБУРОВ.

Улаан-Удэ, Советуудэй байшан. 1965 оной сентябриин 30.

ТОО, БАРИМТА

★ 1940 ондо республика доторнай профессионально-техническэ 4 училищи нэгэдэһэн байгаа. Эдэ училищинуудта 1400 хүн һуралсадаг байһан.

★ Мүнөө республика дотор 27 училищи, нэгэ индустриально-педагогическа техникум бии. Һуралсалай эдэ газарнуудта хамтадаа 7300 эдиршүүл һурадаг.

★ Республикын профессионально-техническэ училищи 25 жэлэй туршада табяад ондоо мэргэжэлтэй 70 мянгаһаа дээшэ хүдэлмэришэдые бэлэдхэжэ, гаргаа.

★ 1964—1965 онуудай һуралсалай жэлдэ промышленна предприяти, барилга болон транспортда ажаллаһаар 3152 мэргэжэлтэд бэлэдхэгдэһэн байна. Тиихэдэ хүдөө ажахыда 1387 механизаторнууд эльгээгдээ.

★ Үйлэдбэриин практика боло... мастерскойдо ажаллаһан һурагшад... мянган түхэригэй продукци гаргаа...

★ Республикын профессионально... училищинуудта мянгаһаа дээшэ бага... даг. Тэдэнэрэй 530 хүниинь ниити... мэргэжэлтэй худэлмэрилэгшэд юм.

★ Буряадай АССР-эй ажалай ре... ханай бүлгэм хаа хаанагүй суу... Училищинуудта хамтадаа хоорой 2... цын 16, драмын 19 кружогууд ху...

★ «Ажалай резервын» бүлгэм... дэ спортсменүүд тоологдоно. Хэ... болоһон энэ жэлэй мүрысөөндэ ... барилдаагаар нэгэдэхи һуури эзэ...

СИБИРИИН БАРИЛГАНУУДТА ЭЛЬГЭЭГДЭ...

Манай профессионально-техническэ училищи дүүргэһэн мэргэжэлтэд мүнөө Сибириин томо барилга дээрэ ажаллажа байдаг. Үнгэрһэн энэ үе соо манай училищи 5906 хүн дүүргэжэ гараа. Эдэнэрэй дундаһаа гансахан Улаан-Удэ городто ажаллажа байдаг мэргэжэлтэд-барилгашадай прораб Г. И. Хлуднев, инженер-технолог М. П. Варфоломеев, мяха-консервын комбинадай инженер-технолог Бутаков болон бусадай нэрые дурдамаар.

Һүүлэй хэдэн жэлэй туршада училищи дүүргэжэ гараһан мэргэжэлтэдэймнай олонхидынь Абакан-Тайшет гэһэн линидэ, мүн республикын аймагуудта электролини татаха худэлмэридэ электромонтёрнуудаар ажаллажа ябана. Мүнөө 30 гаран монтёрнууд Баргажанай аймагта ажаллажа байнхай. Мүн Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой малай байрануудта электрын гэрэл оруулалсахаар арбаад хүнүүд эльгээгдэнхэй.

Училищида нэгэ жэлэй туршада һуралсаһан эдэнэр, ехэнхи сагаа үйлэдбэриин практика дээрэ үнгэргэжэ, мэргэжэлтэй болоод гарахадаа баян дүршэлтэй болоһон байдаг. Жэшээнь, Абакан-Тайшет гэһэн линии дээрэ практика гараһан һурагшад үйлэдбэриингөө давбари 115—125 процент хүрэтэр дүүргэдэг байһан.

Залуу мэргэжэлтэдые бэлэдхэжэ гаргахаар эмхидхэгдэһэн манай училищида һурагшадые байра дээрээ практикаяа гарахадань хэрэгтэй болодог шухала тухеэрэлгэнүүд дүүрэн бии.

Жэл бүхэндэ манай училищиие 300—350 хүн дүүргэжэ гараг... болоо. һурагшад... жэлтэй боложо... шанар ехэхэн ту... шэ. Училищиин ... Г. Г. Титов, П. ... Н. П. Непомнящих, ... ва болон бусад ... дүршэл залуу ... хуулхын хойноо...

Һуралсалай үйлэ... бэрилгэ мастернуу... хин, Р. В. Комарова... кова гэгшэдэй ... һуралсалайнгаа ... соогоо түрүү һуури ... Эдэнэр мүнөө ... 25 жэлэй ойн ... уялгануудаа ... гөөр дүүргэжэ, ... байна.

П. ...

Улаан-Удын ...
но-техничес...

ОЛООРОО ХЭҺЭН БҮТЭСЭТЭЙ

Улаан-Удэдэхи барилгашадай клубай правлениин ажал хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай

...городой үшөө хуу... Дэдэ-Үдэ гэжэ нэр... 1928 ондо. ба... байгуулагдаһан юм. ...промышленнай хүдэлмэриг... тон хомор байгаа. ...гта баригдаһан халаа... модон барил... набтархан бай... табидаг, кино, кон... залынь зүбхэн 200 ... байһан. Олониитын ...ллаха, бэлэдхэл хэ... таһалгатай. Клу... хүдэлмэрие ажалшадта ...гэр, һонирхолтой... зал, таһалганууд... ...ашье ехэ дулды... Байраар багаханшье ...мэрэрээ шадамгай, ...ал, хүн зоной соёл ...ые һайнаар ханга... Клуб халаа ажалшадай ..., гэгээрэлэй, хү... хүдэлмэриин гол гу... ажалшадай ёһоор ..., һуралсал болбосо... ...удхэ, сэдьхэл һана... арга боломжо...

нууд байха ёһотой. Эдэ эрилтэнүүлые дүүрэн хангахын тулада клубай хүдэлмэриие али бүхы талаһаань хаража, нарин нягтаар бодожо, ажалайнгаа хараа түсэбые зохёохо болоно. Манай клуб зүбхэн гурбан хүдэлмэришэдтэй, клубые эрхилэгшэ, уран һайханай ударидагша, тоо бүридхэгшэ. Тиимэһээ клубай бүхы ажал олониитын хүсөөр эмхидхэгдэнэ.

«Олоороо хэһэн олигтой» гэһэн оньһон үгэ бариманалан, олониитэдэл түшэглэн, хамаг ажалаа ябуулнабди. Тиигээгүй һаа «ганса сусал — гал болохогүй» гэһэндэл, гурбан хүн юу хэзэ орхихоб даа.

Манай клуб республикын барилгашадай, барилгын материалнуудые үйлэдбэрилдэг предприятинуудай хүдэлмэришэдэй профсоюзай мэдэлэй юм. Эдэбхитэйнэй гэхэдэ, барилгашад, тэдэнэй гэр бүлын хүнүүд, уран һайханай болон олониитын хүдэлмэриг дуратайшуул болоно.

Клубаймнай правлени—ударидаха орган 11 хүнһөө һунгагданхай. Хамаг хэхэ ажалайнгаа юрэнхы түсэбые гурбан һараар табижа баталдаг байнабди. Концерт, вечер-нааланай программые түү бүри уридшалан зохёожо, клубай дэргэдэхи уран һайханай зүблэл дээрэ хаража, правленимнай баталдаг юм.

Правлениин гэшүүдээр элэбхи үүсхэл ехэтэй, олондо хүндэтэй хүдэлмэришэд һунгагданхай. Тэдэнэй дунда 1956 ондо 16 наһатай байхаһаа эхилжэ ажаллаһан барилгашан, тэрэ сагһаа хойшо клубай хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаалдасагша Галина Степанова ороно. Энэмнай соёл-гэгээрэлэй училищиин түтэсхэлэй курсда заочноор һуралсадаг. Мүнөө өөрынгөө ажалладаг гэр барилгын комбинат дээрээ уран һайханай коллективые хүтэлбэрилнэ. Тиихэдэ уран һайханай бүлгэмэй хүдэлмэриие харюусан эмхидхэдэг байна. Константин Жучков, 27 наһатай. Хоёрдохи барилга-хабсаралгын управлениин механизатор. Тэрэ гэр бүлэтэйшье һаа, клубай хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг, хатарай коллективэй ахалагша ударидагша юм. Юрий Краснопеев — Буряадай барилгын управлениин оньһожоруулгын баазын слесарь. Клубай правлениин түрүүлэгшын орлогшо тушаалтай. Клуб дотор ниитын журам сахилга харюусадаг. Виктор Шульгин — модошо дархан. Ажаллажа байгаад технологическа институдай үдэшын курсда һуралсана, фотокино буулгаха кружогые ударидадаг. Виталий Ильич Ледовских — Буряадай барилгын управлениин дэргэдэхи профсоюзай месткомой түрүүлэгшэ, ниитын-соёлой хүдэлмэриие ударидадаг.

Иимэнүүд хүнүүд барилгашадай клубай хамаг харюусалгатай хүдэлмэриие олониитын гуримаар даажа ажалладаг байна.

Клубай дэргэдэ саг үргэлжэ ажалладаг ниитын һайн дурапай кружогууд олон. Жэшээлхэдэ, хүүгэдэй: хатарай, хүгжэмэй, фотокино, зураг буулгаха, драмын, дуунай, эдир пианистнуудай кружогууд бүгдэ 90 гаран хүүгэдые хабаадуулдаг. Мүн наһатайшуулай — драмын, эстрадно-хүгжэмэй, дуунай, хатарай кружогууд бии. Эндэ 70 гаран хүдэлмэришэд оролсодог.

Байгша оной хабар-зунай үедэ өөһэдынгөө клуб соо, мүн барилгашадай коллективуудтэ ошожо, тусхай темээр 7 вечер үнгэргэгдөө. Тэрээн дээгүүр мүнөө үе сагай зорилгодо зохисотой асуудалнуудые ажалшадта ойлгуулха, тэдэниие хүмүүжүүлхэ, һургаха шэглэлтэй байһан тула хүдэлмэришэдэй, гэр бүлынхидэй эдэбхи һонирхолые ехээр татадаг байна. Жэшээлхэдэ, Совет Армиин һайндэртэ зорюулагдаһан «Эхэ ороноо хамгаалгада хэзээшье бэлэн», үхибүүдые хүмүүжүүлгэдэ зорюулагдаһан — «Эрьежэ харыш, дэргэдэш үхибүүд» гэһэн болон бусад асуудалаар зохёогдоһон вечернүүд ажалшадаар һонирхогдоо. Баһа Совет Армиин, ажал хүдэлмэриин түрүү хүнүүдтэй уулзалгануд үнэргэгдэдэг. Эдэ бүхэн томохон концертнүүдээр үдэшэгдэдэг байна. Энэ үе соо барилгын талмайнууд, улаан бүлан, клубуудта манай клубай уран һайханай кружогуудай хүсөөр 55 концерт табигдаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадагшадтай, хуушанай түрүү барилгашадтай уулзалгануудые эмхидхэжэ, тэндэ һургуулиин һурагшадые пионерэй зэргэдэ баяр ёһололой гуримаар абалга хэдэг байгаабди.

Хото дотор эмхидхэгдэһэн сурталай, хүмүүжүүлгын ажал ябуулха олон талмайнуудай дүрбыень манай клубта даалгаһан юм. Тиимэһээ правлениин гэшүүд, эдэбхитэй тэндэ саг үргэлжэ ажалладаг, лекци, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг, концерт наада табидаг байгаа.

Клубай ажалда манай эдэбхитэй барилгашад К. Жучков, Г. Степанова, Т. Тихомирова, Н. Серебряков, гурбадахи һургуулиин һурагша Штеренберг, хүгжэмшэн Н. Грудинин, ТЭЦ-эй электрик А. Хлызов, медсестра Е. Молчанова болон бусад эдэбхитэйгээр хабаададаг.

Залуу хүдэлмэришэдэй хамтын байрануудта уран һайханай кружогуудые эмхидхэлгэдэ клубайнмай эдэбхитэй, мэргэжэлтэй туһалдаг. Эндэ манай клубай эдэбхитэй гэшүүн баянист нүхэр Гусев магтуулдаг.

Буряадай барилгын управлениин хүдэлмэришэдэй шефтээ абаһан Зэдын Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой уряалаар клубаймнай уран һайханай коллектив тиишэ ошожо, тэндэхи малшадай һайндэртэ үргэн программатай концерт наада табижа, малшад, таряашадтаяа хамта сэнгэжэ, баярлажа ерэһэн юм. Тиихэдэ Зэдын Соёлой байшангай уран һайханай коллективтэй хамтаран томо концерт аймагай түбэй ажалшадта харуулһан, ажал хүдэлмэриингөө дүй дүршэл халаг абалсаһан байнабди.

Гараха октябрь һарынгаа ажалай түсэб правлени дээрээ хаража баталаабди. Энэ һарын туршада барилгын управлениинүүдэй партийна, комсомолой, профсоюзна организациинуудтай хамтаран тусхай вечернүүдые 4 удаа үнгэргэхэбди. Тэрэнэймнай темэнь: «Би шэнэ дэлхэйе байгуулагша — барилгашанби». «Шэнэ барилга бүхэн — барилгашад бидэнэй ажал хүдэлмэриин мүнхэ дурасхаал». «Совет хүн ажалаараа, алдар габьяагаараа арюун сэбэр». «Абанарайнгаа алдарта замаар — хүбүүдынь» — сэрэгэй албанда татагдаха наһанай хүбүүдые үлэшэлгэдэ зорюулагдаһан үлэшэ. Эдээн бүридэ удха түгалдэр лекци, үнэн сэдьхэлэй хөөрэлдөөнүүд болохоһоо гадна, уран һайханай концерт табигдаха, хатар наадан болодог.

Энэ манай клубай олониитын эдэбхитэдэй хүсөөр, тэдэнэй халуун үүсхэл, туһаламжаар ябуулагдадаг хүдэлмэриин гол дүрсэ түһөө сотсолон харуулагдана.

Г. ЗАРЕМБА.
Улаан-Удын барилгашадай клубые даагша.

МҮНӨӨНЭЙ НӨЁХОН

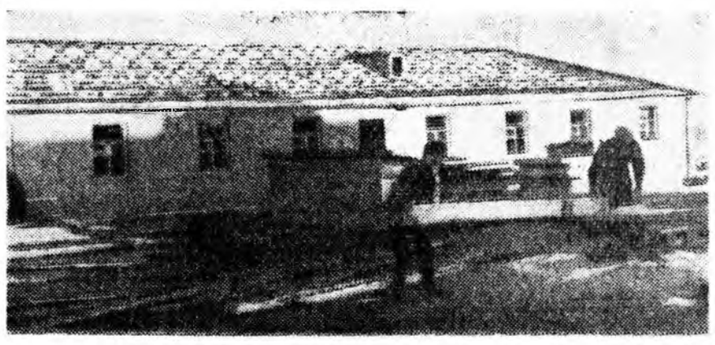

Зургаан-Дэбэ. Энэмнай Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түб юм. Иимэ нэрэтэй болоһониинь мэдээжэ ха юм даа. Ургань, һаял хамтын ажалай эмхидхэгдэжэ байхада, энэ ороёдоо арбаад үрхэтэ айл тоологдодог һэн. Тиихэдэ хүнэй ажаһуураниньшье мэдэгдэдэгүй шахуу, тэндэхи хэдэхэн гэрнүүдые тойроод үнэхөөрөө миил зургаан багахан дэбэхэнүүд харагдадаг байба. Эгээл тиимэһээ тус һуурин Зургаан-Дэбэ гэжэ нэрлэгдэһэн байгаа гээд мүнөө тухайлагдадаг. Зүгөөр мүнөөшье тэдэ дэбэхэнүүд байрадаал юм, теэд тад ондоохоноор үзэгдэдэг болонхой. Юуб гэхэдэ, энэмнай һүүлэй 6—7 жэлэй туршада шэнэ шэнэ барилгануд болхоогдожо, колхозой центрэй нюур шарай эрид хүбилжа, хөөрүү хүнэй хэлэдэгтэл, хада уулада тулама үндэр гэр байрануд бии боложо, үнөөхи зургаан дэбэмнайшье харагдахаяа болишонхой хэбэртэй.

Сагай ошохо тума уужам Нөёхоной түб тосхон—Зургаан-Дэбэдэ гансашье шэнэ гэрнүүд башэ, харин шэнэ шэнэ үйлсэ гудамжанууд жэрыжэл байдаг. Энэ талаар һүүлэй гурбан жэлэй туршада ехэ ажал хэгдэһэн байна. Шэнэ түхэлэй гуша гаран үмсын гэрнүүд гөёхоноор баригданхай, томо гэгшын сонхонуудтай, досоогоо уужам һаруул. Газаагуураа хёосоор хаһэн хоёёнуудтай, олонхидойнь сонхо доогуур набшаһата модод һуулгаданхай. Мүнөө ажалша айлайхи бүхэн өөрын үндэр байшангуудтай.

Энээнтэй хамта нютагай зон ниитын барилгада ехэ анхаралаа хандуулдаг юм. Хоёрдохи бригадын центр—Түхэм тосхондо багахан клуб болхоогдоо, һургуулиин байшан һэльбэн заһагдаһан. Залаада ехэ гэгшын малай типовой байра бодхоогдожо байна. Тиихэдэ 25 оро табиха больница шулуугаар бодхоогдожо дүүргүүтэй. Барилгашад тэрэнээ ерэхэ ноябриин 7-до ашаглалгада үгэхэ зорилготой.

...Майн 9—Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай туйлаһан Илалтын һайндэр мүн. Фашис Германиие һүнөөһөөр Агууехэ илалтаһаа хойшо 20 жэл байгша ондо болобо. Энэ түүхэтэ үдэртэ нөёхонойхид Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда наһа бараһан хүбүүдтээ дурасхаал болгон, хушөө-памятник колхозойнгоо центртэ бодхоогоо. Эндэхи саашадаа барилгынгаа хүдэлмэри үргэдхэжэ, колхозойнгоо центр бүри гөё һайхан, болбосон түхэлтэй болгохо зорилготой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Колхозой центртэ табигдаһан хушөө-памятник. 2. Больницын барилга.

Ив. ОЧОРОН.
Авторай фото.

1966 ОН. СССР-эй ХАРУУЛХА ЮУМЭН

М. НЕСТЕРОВ, Бухэсоюзна наймаанай палатын президиумэй түрүүлэгшэ

Эдэ үдэрнүүдтэ Бухэсоюзна наймаанай палата ороной республикануд, хизаарнуудһаа, хилын саанаһаа цугаа олон бэшэгүүдые абана. Захилнууд, дурадхалнууд, промышленна эд бараанай списогууд абтана... Энэ жэлэй үшөө дүүрээдүй байбашье, бэшэгүүд, телеграммануд соонь ерэхэ жэл тухай хэлэгдэнэ.

1966 ондо Советскэ Союзай хаана, ямараар харуулагдаха байһан тухай хэлэжэ үгэхэ гэһэн гуйлтатайгаар АПН-эй корреспондент Бухэсоюзна наймаанай палатын президиумэй түрүүлэгшэ Михаил Васильевич Нестеровтэ хандаһан байна.

Жэл ерэхэ бүри манай орон өөрынгөө эд бараа хилын саана улам үргэнөөр харуулдаг болоо. Иимэ юумые гансашье бидэ бэшэ, мүн бидэниие уриһан гүрэнүүдшье һонирходог байһаниинь ойлгосотой. Выставкэнүүд, яармагууд экономическа холбоо барисаанда туһална. Тэндэ томо хэлсээнүүд баталгададагынь мэдээжэ. Гадаадын худалдаа наймаанай организацинууд түхеэрэлгэ, машина, станогууд, приборнуудые; үргэн хэрэглэлэй эд бараануудые худалдаха захилнуудые абана. Ондоогоор хэлэбэл, харуулхашье, худалдахашье юумэн манай орондо бии. Мүнөө жэлдэ хилын саана болоһон уласхоорондын яармагуудай, хилын саана үнэргэгдэһэн совет выставкэнүүдэй һүүлээр манай элдэб олон эд бараануд хилын саана ехээр худалдагдаа. Бүри ехээр худалдагдаг болохо гэжэ би һананаб. Юундэб гэхэдэ, мүнөө бидэнэр Солоникида (Греци), Лейпциггэ (ГДР), Загребта (Югослави), Дамаскда (Сири), Измиртэ (Турци) боложо байгаа уласхоорондын намарай яармагуудта хабааланабди. Брнодо (Чехословаки) яармаг болохо гэжэ байна. Копенгагенда Совет наймаанай промышленна выставкэ болохоор бэлдэгдэжэ байнхай.

1966 ондо манай орон хилын саана уласхоорондын томо яармагууд болон выставкэнүүдтэ арбан зургаа дахин хабаадалсаха байна. Бидэнэр хоёр дахин—хабар, намар ходо хабаадалсадагтаа адлыар Лейпцигэй яармагта хабаадалсахабди, Будапештэ (Венгри), Познаньда (Польшо), Дамаскда (Сири), Измиртэ (Турци), Брнодо (Чехословаки), Загребта (Югославии), Пловдивта (Болгари), Алжирта болоһон яармагууд дээрэ өөрынгөө шэнэ эд бараануудые харуулхабди. Мүн шэнэшье адреснууд манайда бии болохо. Үни удаан забһарлалга болоһоной һүүлээр СССР Утрехтэдэхи (Голланди) уласхоорондын яармагта хабаадана. Тэндэ бидэ машинануудые, металл отолдог станогуудые болон зэмсэг; нефтиин болон хадын малтамалай, шудхалгын, полиграфическа, медицинын түхеэрэлгэнүүдые; барилгын, харгы барилгын, худөө ажахын техникэ, автомобильнуудые, хара, үнгэтэ металлнуудай прокат, архиин зүйлнуудые, загаһанай консервэ, ангай арһа харуулхабди.

Мартта үргэн хэрэглэлэй эд бараануудай Совет хоорондын выставкэдэ хабаадалсахабди. Тэндэ станогууд, заһабариин мастерскойнуудай түхеэрэлгэ, автомобильнуудаа, барилгын, харгы барилгын машинануудаа, подъемно-транспортна, энергетическа, портовой, медицинскэ түхеэрэлгэ, бүд нэхэгдэг станогууд, радио болон киноаппаратура, барилгын материалнуудаа, медикаментнуудаа, ажахын эд бараануудаа, номуудаа харуулагдаха.

Октябрьда Япондо Совет худалдаа наймаанай промышленна выставкэ нээгдэхэ. Энэ хугжэнги индустритай орондоо манай холбоо барисаан жэл бүри үргэдэжэ байһаниинь мэдээжэ. Бидэ хоёрдугаа байнаар наймаа хэнэбди, эрдэм ухаанай, техническэ информаци андалдан абалсанабди. Япондо бидэ манай барилгын, горнодобывающна, медицинскэ түхеэрэлгэ, станогуудые, багажа зэмсэгүүдые, подшипнигуудые, самолетууд болон вертолетуудые, хүнгэн автомобильнуудые, тракторнуудаа болон худөө ажахын машинануудые харуулнабди. Манай хүршэнэр эдеэ хоолой түхеэрэлгыешье һонирхоно. Тэдэнэртэ бидэ Сибириин пельмен, томо суушхэ, пирожки хэдэг машинануудаа харуулхабди. Тэрэшэлэн совет медикаментнуудаа, уран һайханай зүйлнүүдаа, ковернуудаа, спортивна буу, ангай арһан, наадаанхай, түүхэй эд—хлопок, улһанай утаһан, эдеэ хоолой зүйлнүүдаа харуулагдаха. СССР-тэ атом амталан зорилгоор яажа хэрэглэгдэдэг түхай выставкэ дээрэ хэлэгдэхэ байна.

Хилын саана совет эд барла харуулха түсэб декабрьда дүүрэхэ. Манай орон Бангкотто (Таиланд) болохо Азиин уласхоорондын худалдаа наймаанай яармагта хабаадалсаха. Энээндэ түрүүшынхеэ хабаадахамнай гээшэ.

Мүнөө Бухэсоюзна наймаанай палата 1966 ондо яармаг, выставкэнүүдые эмхидхэхэ ороныдтай бэшэг олоор абалсажа байнхай. Манай архитекторнуудаа, уран зураашад совет павильонуудые гөёон эмхидхэхэ худэлмэри захалаа, мэргэжэлтэй экспонадуудые шэлэн абажа байна. Тиимэһээ бидэнэр элдэб ведомствэнүүдтэй, предприятинуудтай холбоотой байнабди. Совет арадай гараар, ухаагаар бии болгогдоһон бүхы һайн, шэнэ юумэнүүд выставкэ дээрэ харуулагдаһай гэжэ һанагдана. СССР-эй түрүүшынхеэ харуулагдахаяа байһан хэдэ хэдэн ороныдта һаяын үдэрнүүдтэ наймаанай палатын түлөөлэгшэнэр ошохонь.

1966 он хадаа уласхоорондын харалганууд болон дэлгүүрнүүд дээрэ совет эд бараанай нэрэ хундые бүри ехэ болгохо бэзэ гэжэ би һананаб.

(АПН).

Сэбдэг газар дээрэ баригдаһан ГРЭС

ШЭТЭ. (ТАСС). Жэлэй урда тээ Кенон нуурай уһанай салгидажа байһан газарта Шэтын ГРЭС—Забайкалиин ехэ энергетикын түрүүшын станци бодхоогдоо. Һаяхан түрүүшын турбоагрегадые ашаглалгада үгэлгэдэ зорюулагдаһан митинг тэрэнэй дэргэдэхи талмай дээрэ болоо.

Ехэ хүсэтэй энэ станци газарайнь хододоо сэбдэг байдаг нютагта баригдаа.

15 секунда соо—хартаабхын пюре

Столовын хөёр халбага хартаабхын талха табаг соо үбэнүүлэн адхаад, 80 градус болотор халаагдаһан, нэгэ—нэгэ хахад стакан уһа тэрээн худараа хэдэг юм. Тиигэһэнэй удаа 15—20 секундын үнгэрэмсөөр һү, тоно, шарамал һонгино нэмэхэдэ, хартаабхын пюре болодог. Хартаабхын котледшье түргэхэнөөр буйлуулан шанажа болохо байна.

Михаил Сегеда. (АПН).

Эртэ сагай бритвэ

Чечено-Ингушай АССР-тэ археологуудай олоһон зүйлнүүд энэ асуудалда харюу үгэнэ. Манай он жэлнүүдэй урда тээхи арбан долоон зуун жэлнүүдэй үеэр бүтээгдэһэн гуулин бритвэ олдоо.

Энэнь 2800 шахуу жэлэй үедэ хэрэглэгдэдэг байһан. Тиимэ болохолоороо, манай эртэ урдын элинсэг хулинсагуудай зариман һахалаашье хюһадаг байһан болоно гэжэ археологическа экспедициин ударидагша, элитэ мэдээжэ эрдэмтэ, Ленинскэ шангай лауреат Е. И. Крупнов тоолоно.

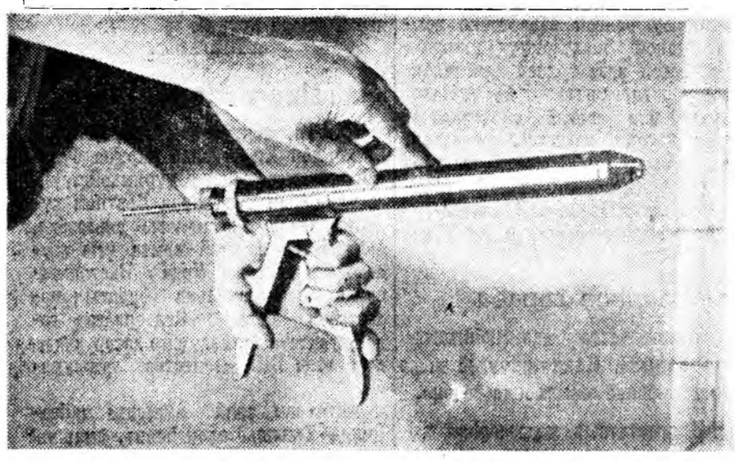

Сибириин секвойя

Хэдэн миллион жэлэй урда тээ Сибириин уларилий ямар байһые тодорхойлжо шадагдаха гү? Газар дороһоо элдэб мододой үлэгдэлнүүдые олоһон СССР-эй Науканнуудай академиин Сибирьтэхи отделениин ой модо шэнжэлдэг институдай хүдэлмэрилэгшэд энэ асуудалда харюу үгэнэ. Ураалһаа зүүлжээ айхабтар үргэн ехэ дайдын газар дороһоонь эртэ урда сагай ургамалнуудай үлэгдэлнүүд олдодог. Тэдэ малтамалнууд 100—150 миллион наһатай гэжэ тодорхойлогдонхой. Байгаалиин газаа таладахи байдал хубилхадаа ургамалнуудта ехээр нүлөөлдэгынь мэдээжэ. Тиимэһээ сагай уларилай хаана, ямараар хубилһые модоной жэл бүриин үе сахаригаар тодорхойлжо болохо байна. Үни холо сагта Сибириин «температура» мүнөөнэйхиһөө һураггүй дээшээ: тон дулаан, шиг нойтон ехэ ородог байгаа. Мүнөө гансал Хойто Америкэдэ үлэһэн, дулаанда дуратай секвойя гэжэ мододой үлэгдэлнүүд Ангар шадарһаа олдодогынь гайхалтай бэшэ. Шэнжэлгэнүүдһээ харахада, олон мянган жэлэй урда тээ Сибирьтэ шэлбэһэтэ бэшэ, харин ургэн набшаһатай дуб, клён гэхэ мэтэ модод ургадаг байһан болоно.

Порошок сай

Шарабтар үнгэтэй порошок флаконууд соо хэгдэнхэй байба. Энэнь СССР-эй Науканнуудай академиин биохимиин институдта бэлдэгдэһэн, түргөөр хайлан эдеэшэдэг сайн жэжэхэн бутархай байгаа. Нэгэ шэмхэ тиимэ сайе стакан халуун гү, али хүйтэн уһан соо хэхэдэ, хангал үнэртэй, аятайхан амтатай ундан болодог.

А. ПРЕСНЯКОВ, ТАСС-ай корр.

СССР-эй арадай артистнуудаа К. С. Станиславскийн, Вл. И. Немирович-Данченкийн нэрэмжэтэ Москвагай академическэ Хүгжэмэй театрта шэнэ сезон нээгдээ. «Барабанщица» гэжэ А. Салынскийн зүжэгэй удхаар залуу композитор А. Николаевай зохёоһон «Ами наһаяа хайрлангүй» гэһэн оперо анха түрүүнээ харуулагдаба. Либреттын автор РСФСР-эй габьяата артист С. Ценин, табигша — РСФСР-эй искусствануудай габьяата ажал ябуулагша Л. Михайлов. Уран зурааша Н. Золотарев. Зураг дээрэ: гурбадахи үзэгдэлэй сценэ. (Зүүн гарһаа): Мария Игнатьевна — РСФСР-эй габьяата артистка Т. Янко, Нила Снижко—артистка В. Каевченко, Федор—артист Ф. Дубровский.

ТАСС-ай фотохроникo.

СУХУМИ. Грузийн ССР-эй габьяата артист Арчил Гомиашвили гэгшые Грибоедовэй нэрэмжэтэ Тбилиссийн драматическа театрай сценэ дээрэ хаража хүн зон даданхай юм. Зүгөөр А. Гомиашвили «Мэдээжэ баясхалан, урмаа хухаралга» гэжэ театральна шэнжэлэлгэдэ хабаадалсахань гэһэн соносхол гараһан байгаа. А. Гомиашвили шэг шарайгаа хубилгажа байгаад, элдэб олон янзын абари зантай хүнүүдые дууряан харуулхадаа ехэ бэрхэ болонхой артист юм. Тиимэһээ бодото хүнүүдэй тон олон образуудые тэрэ эрхим һайнаар харуулдаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: **Арчил Гомиашвили.**

ТАСС-ай фотохроникo.

...дай хамта совет инженернүүдэй байгуулһан хирургическэ эрхим һайн аппарадууд манай ороныһоо ондоо ...гэжэ болонхой. Хирургическа аппаратурын болон ...ын научно-шэнжэлэлгын институдта һүүлэй үедэ ...ан шэнэ аппарадуудые манай корреспондентдэ ха... «ПКС-25» гэжэ аппарадаар улаан хоолойе хото... ...рһэнтэй хэдэхэн секундын тэрша соо холбон ...ан байна. Зураг дээрэ: (баруун гарһаа) «ПКС-25» ...ын гарһаа) энэ аппарат байгуулгада хабаадалсаһан ...ина, конструкторнууд Г. Астафьев, В. Касулин.

ТАСС-ай фотохроникo.

Дэгэл захатай, хүн ахатай гэһэн статья зүбшэн хэлсэнэбди

АХЫЕНШЬЕ, ЗАХЫЕНШЬЕ ЗАЊАХА

«Мүнөөнэй залуушуул гурим дүримгүй болошоо»,—гэжэ үнэхөөрөө хаанашье хэлсэдэг гээшэ. Ородшье уладай дунда: «Ох, өто молодежь нынче пошла некудышняя»,—гэлдэжэ ябагшад олон. «Галгүй утаан байхагүй,—гээшэ зүб байха. Залуушуул тухай хэлсэдэг үгэнүүдэй саана галшье байгаагүй һаа, бага сага, сог сусал бии гээшэ ха.

Минии һанахада, хэдэн жэлэй урда тээ залуушуул аха заха зонһоо эшэдэг, гайхадаг, айдагшье байһан. Үбгэд, хүгшэд, аха зон хүндэтэйдэл тоологдодог байгаа гээшэ һэн ха. Мүнөө тэрэ үеын зан заншал һулараа гэхэдэ буруу болохогүй.

Юун дээрэһээ аха захаяа мэтэлсэхээе болёо зон гээшэбибди?—гэһэн асуудал гараха ёнотой. Тэрэ үеын зон үхибүүдтээ, залуушуулдаа һайн жэшээ харуулдаг байһан гээшэ. Үхибүүдтээшье шангахан байгаа. Өөһэдөө архи дарһа дэрэлхэгүй, үхибүүдээ хара багаһаань ажалда һургалаг бэлэй.

Мүнөө хүгшэн залуугүй архидажа байдаг гэжэ Лодон Линховоич зүб тэмдэглэнэ. Архидажа байтараа «голтой хүн» гэжэ тоологдодогойнь нюдаргаа зангидаад болошоо һаань, амаа халаһан хорёод наһанай шархигархан хүбүүндэ яалтайб? «һанаатайгши?!—гээд урдаһаань бодожо ерэхэ бэшэ гү? Энэ мэтээр лэ аха захаяа мэдэлсэхээе болижо байнабди гэжэ һанаалта хэнэ бэшэ, үшөө ондоо шалтагаанууд бии. Ехэнхидээ түрэлхидэй, һургуулинуудай, ниитэ зоной зүгһөө хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һуладана.

Үхибүүдээ торго жэргээр орёогоод (хубсалуулаад), алтан часыгаар гоёогоод, ажал хэхыень хойшо татаад, «муха, тэхэ» гээд биягүй ябадал гаргахадань таһа үмэгшэлөөд байдаг улад түрэлхидэй дунда олон дайралдадаг. Ажал хэжэ эхилээдүй ха даа сэбэрхэнээр аад, дунда зэргын эдээр хубсалаад ябахыень һургадаг һаа һайн байгаа гэжэ һанагдана.

Үгышье һаа, үхибүүдээ хэрэглэхэгүй, таһа хараатаад, шоодбори хүн болгоод байдаг зон баһал ушардаг.

Иимэрхүүгээр хүмүүжүүлэгдэһэн үхибүүд хожомоо һэбэреэхэн хоёр хүсэгүйдэдэг байна. Үхибүүдые, залуушуулые хүмүүжүүлхэ ябадал—бүгэдэ ниитын хэрэг мүн гэжэ манай парти, правительство һургадаг. Энэ сэсэн һургаал зарим ушарта хэрэгсээгдэнэгүй гэжэ һанадагби.

Партийна, ниитын эмхи зургаануудгансал багшанартаа найдадаг зандаа бшуу. Колхоз, совхозуудай, ниитын эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд түрэлхидтэ шангахан эриллтэ табижархидаг һаань, юумэн нэгэл бага ондоо байха һэн. Гансал багшанарай хэлэхэдэ, «Заа даа, багшанарай иигэжэ хэлэхэ уялга юм ааб даа. Уялгаяал дүүргэжэ байгаа юм бээ»—гэһэн шэнги һанаад, анхаралаа ехэ табидаггүй шэнги агша.

Хэрбээ залуушуулые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ бултааран хэлсэжэ оролсохо болоо һаа, юу хэхэ ёһотой гээшэб? Минии һанахада, иимэ:

Хүтэлбэрилэгшэдэй дунда семинарнууд шэнги юумэ хэдэг байха.

Юрын лэ түрэлхидэй дунда лекци, элидхэл, хоёрэлдөөн эмхидхэгдэдэг байха.

Үбгэд хүгшэдэй, наһажаал зоной дунда залуушуулдаа жэшээ харуулха, заабари заншал ябуулжа байха тухайнь (бурхан мүргэл оруулангүй) ярилдаха.

Залуушуулай дунда һайн зохид абари зантай ябаха, үбгэд, хүгшэдөө, аха зоноо хүндэлжэ, үгэ хүүрыень дүрсажа ябаха гэхэ мэтэ асуудалаар ойлгууламжын худэлмэри ябуулха.

Юрэдөө үбгэд, хүгшэдэй дунда ойлгууламжын худэлмэри ябуулагдадаггүй гээшэ ха. Тэдээндэ юу хээ ойлгуулаа һаа, ехэл туһатай байха һэн. Тэрэнэйнгээ һүүлээр «Бууралһаа үгэ дуула, болоһонһоо ама хүрэ»,—гэхэ шадалтай болохобди. Тэрэгүйдэ тоомжогүй болоһон үбгэд, хүгшэднай «Урданай юумэн ула болоо, мүнөөнэй юумэн зула болоо»,—гээд лэ гараараа зангажархиһан гээшэл. Ойлгодог һаа, тэдэмнай ехэл гомдолтой болоһон зон гээшэ. «Мүнөөнэй залуушуул...»—гээд лэ дуугархань буруу бэшэ.

Д. БОДИЕВ, Агын округой Сагаан-Шулуутайн 8 жэлэй һургуулиин багша.

Шэтын область.

Б. ВА

ХҮШӨӨГЭЙ ДЭРГЭД

Советскэ Союзай
Жамбал Тулаевай дура

Хүл дээрээ зогсожо,
Хүшөөгэй дэргэдэ тонгойном.
Шуһата шэрүүн байлдаае
Шулуун хүшөө һануулна.
Үни холо үнгэрөөшье һаа,
Ye наһанда марташагүй
Һүжэрһэн дайнай хүл доогуур
Һүрөөтэ һүйдхэл үзэгдөө һэн.
Совет арадай золтойдо
Солото геройнууд ургажа.
Эсэгэ ороноо хамгаалһан
Эрэлхэг зоригтон дабшаа һэн...
Тэмсэлээр шатама гал соohоо
Тэдэнэй нэгэн хамнайт та,

Мэргэн баатар Тулаев,
Мэдэгдээ бэлэйт тнихэдэ,
Домогто геройн алдарые
Дурасхал болгон шэбшэнэб,
Габьяа түгэлдэр нэрые
Гаршаг дээрэнь уншанаб.
Халдаһан фашис дайсанда
Харюу үгэхэ хүсэлтэй
Хэлэжэ, тооложо барашагүй
Хэды зүрхэн сохилоо һэм,
Хараяхы тоohон утаан соо
Хаһатай галнууд сахилаа һэм
Шуһата шэрүүн байлдаае
Шулуун хүшөө һануулна.

Г. ЯДАМСҮРЭН

РСФСР-эй габьяата врач А. В. БУЛГАТОВТА

Үндэр наһа наһалжа
Үргэн замаа галталхадаа,
Үһэнэй сайтар ажаллажа
Үргэһэ нойрсо алдахадаа,

Үбгэн залуу илгаагүй.
Үбшэн зоболонһоо абараалта,
Үршөөл хайра эреэгүй
Үрэ зүрхыень баясуулаалта!

Олон түмэндөо хүндэтэй
Ородой врач Танда
Ута наһа юроос,
Улам амжалта хүсэе!
«Аршан» курорт».

БАЯР, ТАЛАРХАЛ

Үбгэн буурал Саяан уулын энгэртэ, үзэсхэлэнтэ һайхан ой модо, сэсэг намаан дундуур зурыһан дошхон урисхалта Хэнгэргэ голой эрьедэ байгуулагдаһан Аршаан курорт дээрэ аятай һайнаар амаржа, эмшэлүүлжэ гарабаб.

Намайе эмшэлжэ эдэгээхын түлөө халуун анхарал, шэн сэдьхэлэй оролдолго гаргаһан энэ эмнэлгэ, амаралтын газарай ехэ эмшэн А. В. Булгатов, В. П. Шульгина, Э. Р. Матис гэгшэдтэ үнэн зүрхэнһөө баяр талархалаа элирхэйлэн, арад зоной элүүр мэндэ, энхэ жаргалтай байхын түлөө зорюулһан тэдэнэй арюун һайхан ажал худэлмэридэнь ехэ амжалта хүсэн юрөөнэм.

Г. ЯДАМСУРЭН,
МНР-эй Сэлэнгэ аймагай ажалшадай депутадуудай гүйсэдхэхэ хорооной орлогшо дарга.

Аяяма бууяма халуунай саг үни хада үнгэржэ, хүхэ ногоон зүлгөөр хушагдаһан тала дайда, бүтүү ногоон намаа набшаар бүрхөөгдэһэн ой тайга үнгэ зүһэсэ хубилгажа, Бэйгал шадарай Буряад һайхан нютагайнай намарай шэнжэ ороо. Згээл мүнөө сэлмэг үдэрнүүд тогтожо, шара набшын халуунай үе орожо байнхай.

Эдэ үдэрнүүдтэ республикымнай колхоз, совхозууд ороohо тарязгаа, хартаабха, овощ болон бусад ургамалнуудые хуряажа, атар тарган адуу малайнгаа арьбан далан зузаадхажа, дал хашаануудаа дулаалжа, сүлөө тухагүй.

Шара набшын халуунай ороод байбашье, һүниндөө хюруу унажа, үндэр дээрэ, хада уулануудтай газарнуудта саһа бордоһон орожо, хаакашье ябахада намарай хүсэд шэнжэтэй болоо. Үргэн нэлэнхы ой тайга соогуур ябахада зунай бүтүү пэгшэгэр намаа соо харагдадаггүй байһан тураг томо жэгүүртэдэй хооhон үлэшэһэн уурхайнууд (нэгэдэхи зураг) арбайлдажа харагдана. Түрүүшын үеэр ерэжэ, хабарай һайхан сагай дохёо үгэдэг хирэз, турлаагууд дальбараануудаа дэгжэзжэ, үни хада далижуулаад, эгэз түрүүлэн, дулаанайнгаа орондо зорёо.

Хирэ-хирэ болоод лэ Байгал дээрэ хүйтэн һалхин буужа, шуурган боложо, дабхар дабхар долгинууд эбхэрнэ, (хоёрдохи зураг), далайда гараһан загаһашадые яруулна.

Хуһа модоной намаа набшын үни хада хубиржа, шарлажа, унажа, хооhон мүшэрнүүдэйнь шоройлдошобошье (гурбадахи зураг), нэмэри далда газарта ургаһан, хүйтэндэ тэсэмгэй зарим сэсэгүүд үшөөл зандаа, набша намагаа дэлгээжэ, һүүлшынгээ хэнэ сэсэгүүдые бадаруулжа, үшөөшье зунай зулгы һайхан сагтай хахасаха дурагүй.

Нуур сөөрэмүүдэй захын ожорһо, хулһан хубиржа, хагдаржа, урда зүг руу хөлын аянда ябаһан нүүдэлэй шубуудые хүлеэшэнхэй Алтан намарай боложо байбашье, зарим үедэ бүтүү хара үүлэн огторгойе бүрхөөжэ, хии бараан боложо, саһан ороожо, ороён намарай ерэжэ байһанай тэмдэг үзүүлнэ.

«Алтан намар, алтан намар, үшөө нэгэ бага удаарыш!» гэжэ тала дайда, ургамал сэсэгүүд, амитад жэгүүртэд—алибаа бүхы юумэн уряалжа байнал!

Ц. ДОНДОКОВ.
П. ЯХНОВЕЦКИИН фотозурагууд.

ЭЗЭРХЭГ ХАРХИС ШИИДХЭБЭРИ

Латиин Америкын оронуудай хэрэгүүдтэ хамаархаха гэһэн американска конгрессэй түлөөлэгшэдэй палатын шиидхэбэриие дэлхэйн олониитэ эрид буруушаана

МЕКСИКЭ

Мексикын арадай һунгуулиин фронтын гэшгүүд, депутадта кандидадууд байһан хэдэ хэдэн хүнүүд, сенаторнууд тусхай мэдүүлгэ тунхаглуулба. Тэрээн доторнь «Холбоото Штадуудай түлөөлэгшэдэй палатын эзэрхэг хархис шиидхэбэри» эрид буруушаагдана, Латиин Америкын оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ США-гай зүгһөө саашадаа сэрэгээр хамаархаха гэһыень американска конгрессменүүдэй дэмжэһэн ябадал «Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин уставые бүдүүлигээр эбдэһэн ябадал болоно».

САЛЬВАДОР

Латиин Америкын оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархаха тухай американска конгрессэй түлөөлэгшэдэй палатын гаргаһач шиидхэбэри «Арадуудай хэрэгүүдтэ хамаархахагүй... гэһэн гол ёһонуудта зүришэнэ» гэжэ Сальвадорой Хуули гаргаха ассамблей мэдүүлбэ. Пренса Латина агентствын мэдээсэл дотор заагдаһанай ёһоор, США-гайхид коммунизмтай тэмсэһэн хэбэртэйгээр «Америкын оронуудай хоорондоо харилсаха ёһо гуримай үндэһэ һуурине эбдэнэ» гэжэ тус ассамблей түлөөлэгшэдэй палатын шиидхэбэриие буруушаана.

АРГЕНТИНЭ

Энэ түбиин дотоодын хэрэгүүдтэ сэрэгээр хамаархаха гэһэн США-гай шиидхэбэриие Аргентиныи депутадуудай палатада хүргэгдэһэн резолюциин проект эрид буруушаана. Энэ проектые «Арадай гражданско-радикальна союз» гэдэг засаг баригша партиһаа һунгагдаһан депутадуудай бүлэг табиа. «США-гай конгрессменүүдэй баримталдаг хараа бодол дээрэһээ харахада, манай түбиин хэрэгүүдые тэдэнэй ойлгодоггүй байһаниинь эли болоно; энэ түбиин бусад оронуудтай тэдэнэй харилсаан муудажа байнхай» гэжэ тэрэ документ дотоо хэлэгдэнэ.

США

Бусад түрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ США-гай хамаархаха ябадал һайшааһан түлөөлэгшэдэй палатын шиидхэбэри Латиин Америкын оронууд дотор ехэ зэбүүрхэл үүсхээ. Иимэ ушарай тохёолдоһондо вашингтонойхид ехээр һанаата болонхой. Сенатор У. Морзе сената дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа нигэжэ мэдүүлбэ: Баруун түбидэ США-гай баримталдаг политикые хаража үзэхын тула, американска республикануудай хэрэгүүдые даадаг нэмэлтэ комиссиингаа суглаае яаралтайгаар зарлахамни гэбэ. Тэрээнһээ гадна, «Латиин Америкын олониитын һанаае намдуулха» зорилготой резолюциин проектые сенаторнууд Кларк, Янг гэгшэдтэй хамта сенадта хүргөө.

(ТАСС).

Патриодуудай добтолго

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 30. (ТАСС). Урда Вьетнамай зэбсэгтэ бүлэг патриодууд үсэгэлдэр һүни Гуэһээ баруун-хойгуур 19 километртэ байһан хархис сэрэгүүдэй полкын командна пунктые добтолоо.

АП агентствын корреспондентын Да-Нангһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, эдэ патриодууд дурсагдаһан пунктые миномёдоор забда залигүй буулаһан байна.

Сайгоной сэрэгүүд гэмтэл хоролтодо ороо.

Шахтёрнуудай забастовко

ТОКИО, сентябриин 30. (ТАСС). Японой ба Урда Корейн договорые баалалтын гуримаар эсэслэн баталуулха гэһэн правительствын һэдэлгэдэ харюу болгон забастовко хэхэ гэжэ Японой шахтёрнууд шиидээд байна. Ажал хэхэ эрхээе хамгаалан, ажалһаа гаргалгые буруушаан, юумэнэй үнэ сэнгэй хүндэрһэнтэй дашарамдуулжа тэдхэмжэ үгүүлхын түлөө тэмсэхэ гэжэ эндэхи шахтёрнууд эрид шиидэнхэй байһан тухайдаа мүн лэ мэдүүлбэ. Энэнь Нүүрһэнэй промышленностиин худэлмэришэдэй профсоюзай федерациин ерэхэ жэлдэ хэхэ тэмсэлэй программа дотор бэшэгдэнхэй. Энэ федерациин ээлжээтэ съезд болоод мүнөөдэр Токиодо дүүрээ.

ОАР-ай правительство тушаалһаа гараба

КАИР, сентябриин 30. (ТАСС). ОАР-ай премьер-министр Али Сабри тэрэнэй толгойлдог Министрнүүдэй кабинедэй тушаалһаа гаралга тухай мэдүүлгэ үсэгэлдэр республикын президент Гамаль Абдель Насерта барюулаа.

Үсэгэлдэрэй газетэнүүдэй тэмдэглэлэнэй ёһоор, шэнэ шатада «орон дотор политическэ ехэ хубилалтануд» хэгдэхэ. Министрнүүдэй шэнэ кабинет тэрэнэй эхи табиха болоно.

МЕН агентствын мэдээсэлһээ харахада, шэнэ правительство эмхидхэхыень ОАР-ай вице-президент Закария Мохи Эддин гэгшэлтэ Гамаль Абдель Насер даалгаһан байна.

Шанга һануулга

ХАНОЙ, сентябриин 30. (ТАСС). Пак Чжон Хи гэгшын хархис бүлэгэйхид американска түримхэйшүүлдэ туһалхын тула Урда Вьетнам худар солдадуудые нэмэжэ эльгээбэл, өөһэдынгөө эзэдтэй хамта үгы хэгдэхэ байха гэжэ Урда Вьетнамые судөөлхэ национальна фронтын мэдээсэлэй орган—«Сүлөөрэлгэ» гэдэг агентствын мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ гээд ВИА агентство дамжуулба.

«Вьетнам арад ямаршье дайсание—хэдышье олон һаань, ямаршье оронһоо ерээ һаань—өөрынгөө газар дайда дээрэһээ үгы болгохо ёзжэ шиидэнхэй...» гээд тэрэ мэдүүлгэ доторнь тэмдэглэгдэнэ.

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур.
1965 оной октябриин 2.

УРДА ВЬЕТНАМ. Партизануудта, Сүлөөрэлгын армиин сэрэгүүдтэ хюдуулжа байһан америкынхид гэм зэмэгүй арад [illegible] хэһээнэ, зобооно, гэр байрыень галдана.

Сагай уларин

Улаан-Үдын авиаметстанциин мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай сагай уларил нимэ байхаар хулеэгдэнэ:

Хойто аймагуудта 8—13, бусад аймагуудта 13—18 градус дулаан, Улаан-Үдэдэ үглөөгүүр 1 градус хүйтэнһөө 1 градус хүрэтэр дулаан, үдэртөө 14—16 градус дулаан болохо.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: СССР-эй Верховно Советэй сессиин нээгдэһэн тухай мэдээсэл; сесси дээрэ депутат К. Т. Мазуровай хэһэн элидхэл; гүрэндэ ганяа худалдаха түсэб-захилаа Бэшүүрэй таряашадай дүүргэһэн тухай.

Хоёрдохи хуудаһанда: КПСС-эй Буряадай обкомой секретарь Д. Раднаевай «Партиин гэшүүдэй университет» гэһэн статья; ажалай резервын 25 жэлэй ойдо зорюулагдаһан материалнуудаа;

Гурбадахи хуудаһанда: Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указууд; хилын саанахи һонинуудаа.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «Шэхэнэй шэмэг, нюдэнэй хужар» («Субботний огонёк»).

ШЭНЭ ОНТОХ

Уран зурааша Ф. ажалһаа хулжаһан гуул, һайрхуу, арха наһан хүнүүдые ёт таг зурагуудые таат зурахатайгаа хамт хүнэй һонирхожо үн бари, заахан онтохо руулжархидаг саг үргэлжэ газета, гаража байдаг. Зо ходыншье ехэнхидэ гаар бэшэгдэһэн, зэргын хохидолдо геройнуудайнь үй ехэ хайратай гү наадатай юм.

Һаяшаг Буряадай лэлһээ Ф. И. Балд Гаханай Гахай» гэй зорюулагдаһан жаа раа. Иимэ богони hургуулида ошожо буудэй уншахада тэй той байха. Уншаһан тухайгаа эжы, баа дүүнэртээ шадахы үгэхые ородохо б

Иимэрхүү онтохо гаргажа байхада ек гэхэдэ, онтохон баян, иматтал бур нугалбари хухалбар хэрэглэһэн маягаар Һая ном уншаад hур үхибүүд һонирхолт юумые уншахам гэ дэхэ, тиимэһээ хэ нугархай, зугаа хөг hураггүй баян боло

Энэ номтой нүхэ бүүд Буряад оро гаалиин баялигтай элдэб олон ан гүрөө буу шонхорнуудай мэдэхэ аргатай бол hайрхуу, худалша, гуул лодырьнуудта ха, ажалша бэрхэ атаархаха.

Онтохон бүхэнэй таруу зурагуудые өөрөө хэһэн байна. нинь ёһото бурад маягые харуулан гэ толһон түхэлэй, зур рахадаа, үхибүүдэй долдо ороhон хүнүү хэрэгүүдые наадалан гадна, онтохоной го хые ухашалан таһ даха бшуу.

Энэ ном мүнөө гаранхай.

М. ОС

Хомхой хобдогой

Загарайн аймаг совхозой нэгэдэхи ахалагша хоншоо Георгий Арнстарх совхозой полиhоо грамм хара тарха амбаартаа хадагал hанаа баригдаба.

Милицийн худ дэй амбаарыень н дэ, үшөө долоон нэгэ мэшээг шэнэ ургаса) олдо

Иимэ ехэ тарх складhаа Пахом үрэжүүлгын хуса тэ тэжээлдэ гэжэ гаа. Теэд тэрэ бэшэ, харин хобдо шэгнүүлэгдэшэһэн

Хулгайшан Пахом гэйнгээ түлөө хуу салгада хабаадуулг сүүдэй урда зогсо

П. СЫРОМ милицийн

Редактор Ц. О. О

Манай адрес, телефон

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, тора—38-42, зам. редактора—35-84, секретар отделов: сельскохозяйственный—47-59, 35-14, —48-89, 33-61, корректорская—35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: парт —40-49, идеологический—24-74, советского стро быта—34-93, рабселькоров и писем—25-41, 38-3 ции—34-05 и переводов—24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати Министров Бурятской АССР.

Н04968. Зак. №